

Reformace

Srpen 2019

Ročník 7, číslo 64

ŽÁDNÉ NOVÉ ZJEVENÍ

Kánon je uzavřený, ke zjevení už není co dodat. Bůh nedává nové zjevení, ale oprašuje to staré. Když na něj zapomeneme a zastrčíme ho na zaprášenou půdu svých vzpomínek, přinese ho zpátky, opráší ho a vyčistí ho jako starý obraz, ale nemaluje ten obraz znovu. Duch svatý nás nepotěšuje skrze nové zjevení. Je tu proto, aby nám stále znovu připomínal ty staré věci. Čerstvě osvětluje poklady skryté v Písmu. Odemyká pevné zámky, které dlouho ukrývaly vzácné pravdy a vede ke skrytým pokladnicím naplněným nevýslovným bohatstvím – ale nevytváří nové, protože už bylo uděláno dost.

Charles H. Spurgeon (1834-1892)

OBSAH

Pět vážných ponaučení plynoucích z pádu kdysi obdivovaného evangelikálního vedoucího	3
Spasitelství Krista	8
Vzor pro mladšího muže	17
Co vypráví mrtvý muž (Žd 11,4)	21
Abrahamova závěť (Gn 25,1-18)	32
Charles G. Finney: Heretik nebo Boží muž? I.....	45

PĚT VÁŽNÝCH PONAUCENÍ PLYNOUCÍCH Z PÁDU KDYSI OBDIVOVANÉHO EVANGELIKÁLNÍHO VEDOUcíHO

Jim Newheiser

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Mnohými z nás otřese, odpadne-li církevní vůdce. Naposledy šlo o Joshuu Harrise (pozn. red.: Joshua Harris na konci července veřejně oznámil, že se rozvedl a že už není křesťanem). Uznávaná kniha Paula Trippa „Dangerous Calling“ (Nebezpečné povolání) varuje pastory a studenty seminářů před dvojím životem, který může vést k duchovnímu ztroskotání. Avšak tři z pěti mužů, jejichž doporučení se objevuje na zadní straně obalu knihy, ve své službě v průběhu několika posledních let selhali. Nebyli to heretici, ale evangelikální/reformované superhvězdy, které jsme na naše mega-konference zvali jako hlavní řečníky. Jejich knihy jsme kupovali, obdivovali a rozdávali. Evangelium kázali mocně a přesně. Jak se mohlo něco takového stát?

Existují také ne tolik medializované případy vyznávajících křesťanů, kteří odpadli. Například zdánlivě dokonalá máma sedmi dětí, které vyučuje v domácí škole, opustí svého manžela, svou církev, svou víru a dokonce i své děti, aby utekla s jinou ženou. Co způsobilo, že tak radikálně otočila?

Jsem vděčný, že Boží dostačující Slovo nám pomáhá porozumět takovým tragickým situacím a varuje nás před námi samotnými i těmi, které milujeme.

1. JE MOŽNÉ, ABY SE FALEŠNÝ UČITEL DOSTAL AŽ NA VRCHOL

Některé z těch nejsmutnějších záznamů v Písmu nám mohou také nejlépe pomoci vyrovnat se s těmito těžkými situacemi. Například

křesťané, kteří bojují se sexuálním hříchem, nacházejí naději v Davidově obnovení po jeho pádu (2S 11 a 12, Ž 32 a 51). Pro případy odpadnutí máme tragický příklad Jidáše. Jidáš nebyl jen jedním ze zástupů, jež následovaly Ježíše, ani jedním ze sedmdesáti, které Ježíš vyslal (Lk 10). Byl jedním z několika málo vyvolených dvanácti apoštolů. Když byl spolu s ostatními vyslán (Lk 9), velmi pravděpodobně kázal a konal zázraky. Když Ježíš své učedníky varoval, že ho jeden z nich zradí, ostatní apoštolové ho zjevně nepodezřívají, neříkali si: „To bude určitě Jidáš.“

Stejně tak i odpadlí evangelikální vedoucí kázali a psali v moci. Vyrostli nad obyčejné pastory, aby se stali plenárními řečníky a nejlépe prodávanými autory, jejichž knihy doporučovali ostatní „velká jména“ reformovaného evangelikalismu¹. Lidé se mohou dostat až na vrchol a Bůh je může dokonce používat, i když jsou sami o sobě ztraceni. „Mnozí mi řeknou v onen den: ‚Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?‘ A tehdy jim prohlásím: ‚Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti‘ (Mt 7,22-23).

2. DEJTE SI POZOR NA AMBICE

Jakub varuje: „Nechtějte všichni učit druhé, moji bratří: vždyť víte, že my, kteří učíme, budeme souzeni s větší přísností.“ (Jk 3,1) Ambice není vždycky špatná. Pavel učí, že je dobré, aby se muž ucházel o službu církevního vedoucího (1Tm 3,1). Pavel měl také ambice dělat velké věci k prosazování evangelia v nových místech (Ř 15,20). Ale ambice může být i nesmírně nebezpečná, toužíme-li po úspěchu a lichotkách, spíše než po Boží slávě. I když jen Bůh ví přesně, proč určitý vedoucí padl, věřím, že obvykle v tom špatně zacílená ambice hraje svou roli. Stejně jako se Jidáš coby neobrácený člověk byl schopen dostat mezi špičku následovníků

¹ Někteří při zpětném pohledu tvrdí, že viděli nedostatky, které mohly vést ke zkáze odpadlých mužů. Ale podobné chyby existují v nás všech.

Ježíše, mohou se i dnes nespasení, ale nadaní a ambiciózní lidé dostat na vrchol v evangelikálních kruzích.

Josh Harris vyrostl v evangelikální subkultuře domácího vzdělávání, kde se mu už coby náctiletému dostalo uznání. Nebylo mu ještě zdaleka třicet let a napsal nejprodávanější knihy na téma dvoření, které mu získaly další věhlas. Poté se stále jako velmi mladý muž stal vedoucím pastorem vlivného mega-sboru. Napsal ještě více knih, sloužil ve strategických radách, mluvil na velkých konferencích. Stejně jako jiní si vybuodoval značku/tribunu a řady svých následovníků rozšířil působením v sociálních médiích². Je smutné, že ho zjevně uspokojilo, když dosáhl ještě další skupinu posluchačů, na které chtěl udělat dojem. Nemohl se dále držet biblických principů (včetně otázek rodiny nebo LGBTQ) a zároveň mít u tohoto nového publika úspěch. Ani jedna strana vám nedovolí, abyste sloužil dvěma pánům (Mt 6,24). Teď to vypadá, že Josh používá k naplnění svých nových světských ambic ty samé schopnosti a metody, které použil k dosažení úspěchu v evangelikální oblasti (viz www.joshharris.com).

Podobně může ambiciózní mladá žena vyrůst v evangelikální komunitě, kde se to největší uznání dostane dámě, která se vdá, zůstane doma, má spoustu dětí a sama je vyučuje (a také šije a peče). Vydá se touto cestou ne proto, že miluje Boha a pokouší se následovat jeho Slovo, ale aby byla úspěšná v komunitě, jejíž je součástí. Může se stát, že ji zláká touha po přijetí ze strany světa (Ř 12,1-2), a proto se rozhodne žít v souladu s jeho hodnotami. Tak odpadne.

3. NEBERTE BIBLICKÁ VAROVÁNÍ NA LEHKOU VÁHU

Písmo jasně vyučuje nauku o zachování svatých – že ti, koho Bůh skutečně zachránil, se nemohou ztratit (J 6,37 a 40; 10,27-29, Ř 8,31-39).

² Tomuto pokušení budeme prostě do jisté míry čelit. Vyznávám, že jak toto sepisuji, jsem v pokušení si říkat, kdo to asi bude číst, komu přeposílat a co si o mně budou všichni ti lidé myslet.

Vědět, že naše věčné bezpečí nespočívá v naší síle, ale v té Boží, je velkou útěchou a povzbuzením. Avšak pravda „jednou spasen, navždy spasen“ neznamená, že můžeme ignorovat texty, které nás povzbuzují, abychom vytrvali, a které nás varují před odpadnutím. Ačkoliv existují nevěřící vedoucí, kteří o sobě vědí, že jsou pokryteckými vlky, Písmo nás varuje, že někteří sami sebe oklamali – věří, že jsou spasení, i když nejsou a nikdy nebyli (Mt 7,21-23; 1J 2,3-4 a 19). List Židům obsahuje mnohá mrazivá varování těm, kteří zakusili dobrotu Božího evangelia. Jsou napomínáni, aby nezatvrzovali svá srdce a neodvraceli se (Žd 3,13-15; 6,4-8; 10,26-31)³. Boží slovo nás varuje před lhovostí, obzvláště tváří v tvář pokušení. „A proto ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl.“ (1K 10,12) „Sami sebe se ptejte, zda vskutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte. Což nechápete, že Ježíš Kristus je mezi vámi? Ledaže jste před ním neobstáli!“ (2K 13,5). Nečeká se od nás, že budeme pasivní, zatímco Bůh nás bude zachovávat. On působí skrze naše úsilí. „Proto se, bratří, tím více snažte upevňovat své povolání a vyvolení. Budete-li to činit, nikdy neklopýtnete.“ (2Pt 1,10) Jedním z prostředků, které Bůh používá, aby nás zachoval ve víře, jsou biblická napomínání k sebezkoumání a úsilí. Pokud zjistíš, že jdeš nebezpečným směrem, zbystři. Obať se k Pánu, požádej ho, aby k tobě promluvil skrze své slovo, aby posílil tvoji víru. Vyhledej zbožnou radu.

4. DĚKUJTE BOHU, ŽE ODHALUJE, ODSTRAŇUJE A NAHRAZUJE FALEŠNÉ PASTÝŘE⁴

I když mnozí vyjadřují pochopení s odpadlými církevními vedoucími, věřím, že Pán má daleko větší starost o ovce zraněné tím, jak jejich pastýři

³ Texty Židům 6 a 10 (spolu s 1. Janovou 5,16) nás, zdá se, varují, že ten, kdo se odvrátil od velikých duchovních výsad, se může zatvrdit tak, že už nebude moci činit pokání. I když nejsem schopen to rozsoudit v konkrétních případech, velmi mě to znepokojuje v souvislosti s těmi, kdo byli ve vedení a později se zřekli Krista.

⁴ Uznání za tento bod patří zcela mé ženě.

opustili Krista a jeho církev. Běda takovým falešným pastýřům (Ez 34,2), kteří pásli sami sebe, když se opájeli obdivem zástupů a získávali obrovské peníze prostřednictvím svých vysokých platů, honorářů a prodejem knih (Ez 34,2-3 a 8). Mnohé z ovcí, které důvěřivě spoléhaly na duchovní potravu, kterou tito muži nabízeli, jsou rozehnány, cítí se opuštěné a zmatené (Ez 34,4-6). Zranění způsobená pádem těchto mužů jsou přímo úměrná dobru, které, jak se zdálo, činili předtím. Ovce hledí na věrné pastýře, kteří zůstali, a říkají si: „Jste jako oni? Také nás opustíte?“ Stejně jako Bůh soudil falešné pastýře v Izraeli, nyní v církvi odhaluje a odstraňuje falešné, sobě sloužící pastýře a nahrazuje je věrnějšími pastýři, které budou o jeho ovce pečovat (Ez 34,9-16).

5. MODLETE SE, ABYCHOM DOBĚHLI DOBŘE

Odsun Joshe Harrise z evangelikální/reformované scény je v ostrém kontrastu s nedávným odchodem Davida Powlisona, který v červnu tohoto roku vstoupil do slávy. David byl Boží milostí věrný Kristu a jeho evangeliu až do konce. Ať je naší ambicí jít v Davidových šlépějích, abychom mohli, jak spějeme ke konci života, spolu s apoštolem Pavlem prohlásit: „Neboť já již budu obětován, přišel čas mého odchodu. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavřík spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž všem, kdo s láskou vyhlížejí jeho příchod“ (2Tm 4,6-8). Modlete se v tomto smyslu za sebe i za vaše vedoucí, obzvláště za ty, kteří jsou populární. Modlete se, aby Bůh Joshe Harrise, pokud je opravdovým věřícím, který jen klopýtl, milostivě obnovil. Ať nám Bůh dá milost být věrnými až do konce.

Otázka k zamyšlení: Co ještě se můžeme naučit z toho, když padne evangelikální vedoucí?

SPASITELSTVÍ KRISTA

Arthur W. Pink

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

„Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův“ (Iz 55,8).

Tato slova se vši závažností odkrývají hrozný zmatek, který hřích způsobil v padlém lidstvu. Jsou odtržení od svého Stvořitele, ba co víc, „mají zatemnělou mysl a odcizili se Božímu životu pro svou nevědomost a zatvrzelé srdce.“ (Ef 4,18). Následkem toho ztratila duše svou ukotvenost, nic nefunguje a lidská zkaženost obrátila všechno vzhůru nohama. Místo toho, aby podřídil zájmy tohoto života zájmům života budoucího, se člověk věnuje hlavně přítomnosti a nad věčností přemýšlí jen trochu nebo vůbec. Místo toho, aby kladl dobro své duše před potřeby těla, se člověk zabývá především jídlem a oblékáním. Místo velikého záměru pro člověka, aby svým bytím potěšoval Boha, se jeho předním zájmem stala služba sobě samému.

Myšlenky člověka by měly být vedeny Božím Slovem a jeho cesty směřovány Boží odhalenou vůlí. Opak je ale pravdou. A tak věcmi, které mají v Božích očích velkou cenu (1Pt 3,4), padlé stvoření pohrdá a to, „co lidé cení vysoko, je před Bohem ohavnost“ (Lk 16,15). Člověk věci převrací, což je naneštěstí zjevné, když se pokouší řešit Boží záležitosti. Převrácenost, kterou způsobuje hřích, se projevuje v tom, jak převracíme Bohem určené pořadí. Písmo mluví o „duchu, duši i tělu“ člověka (1Te 5,23), ale když je zmiňuje svět, říká „tělo, duše a duch“. Písmo prohlašuje, že křesťané jsou na tomto dějišti „cizinci a přistěhovalci“, ale devět z deseti lidí, dokonce i dobří muži, mluví a píše o „přistěhovalcích a cizincích“.

Tento sklon převracet Boží pořadí je součástí padlé lidské přirozenosti. Dokud Duch svatý nezasáhne a nevypůsobí zázrak milosti, má na duši

fatální následky. Nikde to není viditelnější tragičtěji, než v současných evangelizačních poselstvích, i když se zdá, že si toho nikdo není vědom. To, že je něco se světem naprosto špatně, je obecně známo. Toho, že křesťanstvo je ve smutném stavu, jsou si mnozí bolestně vědomi – že omyly bují na všech stranách, že praktická zbožnost je na bodu mrazu, že světskost vysává život z mnoha sborů, si začíná uvědomovat stále větší počet lidí. Ale jen málokdo vidí, jak zlé to je, málokdo chápe, že ty věci jsou od základu prohnílé, avšak tak to prostě je.

Boží opravdová cesta spasení není dnes moc známá. Evangelium, které se nyní káže, dokonce i v ortodoxních kruzích, je často mylným evangeliem. I v něm člověk obrací Bohem dané pořadí. Už mnoho let se učí, že ke spasení hříšníka není potřeba udělat nic jiného, než „přijmout Krista za svého osobního Spasitele.“ Později by se Mu měl poklonit jako Pánu, zasvětit Mu svůj život a cele Mu sloužit. Ale i když to neudělá, má nebe jisté. Bude mu teď sice scházet pokoj a radost a pravděpodobně promarní nějakou tu korunu v tisíciletém království, ale tím, že přijal Krista jako osobního Spasitele, se zachránil od přicházejícího hněvu. To je ale opak Božího pořadí. Je to ďábelská lež a jen ten přicházející den ukáže, kolik lidí smrtelně oklamala.

Jsme si vědomi toho, že naše slova jsou tvrdá a mohou působit jako šok, ale přezkoumejte je v tomto světle - každý text Nového zákona, kde se tyto dva tituly objevují dohromady, říká: „Pán a Spasitel“ a nikdy „Spasitel“ (Lk 1,46-47). Pokud by se Hospodin nestal na prvním místě jejím „Pánem“, s nejvyšší jistotou by se nestal jejím „Spasitelem“. Nikdo, kdo se nad touto záležitostí vážně zamyslí, nemá problémy to pochopit. Jak by mohl třikrát svatý Bůh zachránit někoho, kdo opovrhne Jeho autoritou a Jeho ctí a nedbá na Jeho zjevenou vůli? Je nekonečnou milostí, že Bůh je připraven nás se sebou smířit, když odhodíme zbraně své vzpoury vůči Němu. Ale bylo by skutkem nespravedlnosti, protěžováním bezzákonnosti, kdyby odpouštěl hříšníkovi před tím, než by byl usmířen se svým Tvůrcem.

Boží svatí jsou povzbuzováni, aby upevňovali „své povolání a vyvolení“ (2Pt 1,10) (a to přidáním své víry k dalším milostem vypočteným ve verších 5-7). Jsou ujišťováni, že pokud to budou činit, nikdy nepadnou, neboť tak jim bude vstup do „do věčného království našeho [1] Pána a [2] Spasitele Ježíše Krista“ (2Pt 1,11) zcela zajištěn. Avšak všimněte si konkrétního pořadí, ve kterém jsou Kristovy tituly zmíněny – není tam „naš Spasitel a Pán“, ale „Pán a Spasitel“. Dokud ho srdce a vůle bezvýhradně nepřijmou jako Pána, nestane se Spasitelem nikoho.

„Jestliže tedy ti, kdo poznáním Pána a Spasitele Ježíše Krista unikli poskvrnám světa, znovu se do nich zapletou a podlehnou jim, budou jejich konce horší než začátky“ (2Pt 2,20).

Zde se apoštol odvolává na ty, kdo poznali pravdu hlavou, a poté odpadli. V jejich životě došlo k vnější obnově, ale ne k obnově srdce. Na chvíli byli chráněni od nečistot světa, ale bez působení nadpřirozeného díla milosti v jejich duších byly touhy těla příliš silné. Byli opět přemoženi a vrátili se ke svému dřívějšímu způsobu života jako „pes k vlastním zvratkům“ nebo „umytá svině do bahniště“. Odpadnutí je popsáno jako odvrácení od „svatého přikázání, které jim bylo svěřeno,“, což se týkalo podmínek učednictví oznámených v evangeliu. To, co nás však obzvláště znepokojuje, je pořadí dané Duchem svatým: tito odpadlíci byli poctěni poznáním „(1) Pána a (2) Spasitele Ježíše Krista.“

Boží lid je napomínán takto: „kéž rostete v milosti a v poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista“ (2Pt 3,18).

Zde je opět Boží pořadí opakem toho lidského. Ani se nejedná o technický detail, tedy o nevýznamnou chybu. Ne, tento předmět je zásadní, životně důležitý a fundamentální a omyl v tomto bodu je fatální. Ti, kdo se nepoddali Kristu jako Pánu, ale kdo v Něho věří jako ve Spasitele, žijí v bludu.

Stejný princip nacházíme v textech, kde se objevují další tituly Krista. Vezměte si úvodní verš Nového zákona (Mt 1,1), kde je představen jako „Ježíš Kristus, [1] syn Davidův, [2] syn Abrahamův“. Pomiňte dispenzační význam těchto titulů a pohleďte na ně z doktrinálního a praktického úhlu

pohledu, což bychom také měli dělat na prvním místě. „Syn Davidův“ zaměřuje pozornost na trůn, zdůrazňuje Jeho autoritu a vyžaduje loajalitu Jeho žezlu. A „syn Davidův“ předchází „syn Abrahamův“! Znovu je nám řečeno, že Bůh vyvýšil Ježíše na místo po své pravici jako [1] vůdce a [2] Spasitele (Sk 5,31). Myšlenka obsažená v titulu „vůdce“ mluví o nejvyšší vládě a autoritě, o „vládci králů země“ (Zj 1,5).

V knize Skutků rychle odhalíme, že poselství apoštolů se zcela lišilo - nejen co se týče důrazu, ale také obsahem – od kázání naší doby. O Letnicích Petr prohlásil: „... každý, kdo vyzývá jméno Páně, bude zachráněn.“ (Sk 2,21) a připomněl svým posluchačům, že Bůh učinil Ježíše „Pánem a Mesiášem“ (Sk 2,36), ne Kristem a Pánem. Kornéliovi a jeho domu představil Petr Krista jako „Pána všech“ (Sk 10,36). Když Barnabáš přišel do Antiochie, „povzbuzoval všechny, aby ve svém rozhodnutí setrvali a zůstali Pánu věrni“ (Sk 11,23). Také Pavel a Barnabáš „svěřili učedníky Pánu, v kterého uvěřili“ (Sk 14,23). Na velkém sněmu v Jeruzalémě Petr připomněl svým druhům, že pohané budou také hledat [nejen Spasitele, ale] Pána (Sk 15,17). Filipskému žalárníkovi a jeho domu Pavel se Sílasem kázali „Pánovo slovo“ (Sk 16,32 ČSP).

Apoštolové zdůrazňovali nejen to, že Kristus je Pán, ale také to, že poddat se Mu jako takovému je pro spasení nezbytné. To je jasné z mnoha dalších textů:

„Stále přibývalo mnoho mužů i žen, kteří uvěřili [ne Kristu] Pánu“ (Sk 5,14).

„Všichni obyvatelé Lyddy a Sáronu, kteří to viděli, obrátili se k Pánu“ (Sk 9,42).

„... a tak bylo mnoho lidí přivedeno k Pánu“ (Sk 11,24).

„Když místopředseda uviděl, co se stalo, uvěřil, pln údivu nad učením Páně“ (Sk 13,12).

„Představený synagogy Krispus a všichni, kteří byli v jeho domě, uvěřili Pánu ...“ (Sk 18,8).

Jen málokdo má dnes představu o tom, co obrácení podle Písma a takové, které vede ke spáse, vlastně je. Pobídku k takovému obrácení nacházíme v Izajáši 55,7: „Svévolník ať opustí svou cestu, muž propadlý ničemnostem svoje úmysly; nechť se vrátí [poté, co v Adamovi odešel] k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu našemu, vždyť odpouští mnoho.“

Povaha obrácení je popsána v 1. Tesalonickým 1,9: „... a jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a skutečnému.“ Obrácení je tedy odvrácením od hříchu ke svatosti, od sebe k Bohu, od Satana ke Kristu. Je to dobrovolné poddání sebe samých Pánu Ježíši nejen tím, že uznáme svou závislost na Jeho výdobytcích, ale také tím, že jsme ochotně připraveni Ho poslouchat, vzdát se klíčů ke svému srdci a položit je k Jeho nohám. Je to duše, jež prohlašuje:

„Hospodine, Bože náš, byli jsme pod mocí jiných [konkrétně světa, těla a ďábla], nikoli tvou, budeme však připomínat jedině tvé jméno!“ (Iz 26,13).

Obrácení spočívá v tom, že jsme byli uzdraveni z naší současné hříšnosti do mravní podoby Boha nebo, což je to samé, do skutečného souladu s morálním zákonem. Ale soulad s morálním zákonem sestává z připravenosti milovat Boha nade vše, žít pro Něho až do krajnosti a těšit se jedině v Něm a milovat své bližní jako sebe, a z konání v souladu s tím vším. A proto obrácení spočívá v našem uzdravení z toho, čím jsme od přirozenosti, do takové připravenosti a konání. (James Bellamy, 1770)

Všimněte si zkoumavých slov ve Skutcích 3,26: „Především pro vás povolal svého služebníka a poslal ho k vám, aby vám přinesl požehnání a odvrátil každého od jeho hříchů.“ To je Kristův způsob, jak žehná lidem – tím, že je obrací. I když evangelium může lidi vyučovat a osvěcovat je, pokud zůstávají otroky hříchu, neudělilo jim žádné věčné výhody.

„Víte přece, když se někomu zavazujete k poslušné službě, že se stáváte služebníky toho, koho posloucháte – buď otročíte hříchu, a to vede k smrti, nebo posloucháte Boha, a to vede k spravedlnosti“ (Ř 6,16).

Mezi vírou v božství Krista a poddáním se Jeho vládě je velmi skutečný rozdíl. Mnozí jsou pevně přesvědčeni, že Ježíš je Božím Synem, nepochybují, že je Tvůrcem nebe i země. To však není žádný důkaz obrácení. Démoni Ho uznávali jako „Syna Božího“ (Mt 8,29). To, co se zde snažíme vyjádřit, není o intelektuálním souhlasu s Božstvím Krista, ale o poddání své vůle pod Jeho autoritu, aby se život řídil Jeho příkázáními. Musíme se Mu poddat. Jedno se neobejde bez druhého.

„... všem, kteří ho poslouchají, stal se původcem věčné spásy“ (Žd 5,9).

Navzdory jasnému učení svatých Písem, když si nespasení lidé dělají starosti o svůj budoucí osud a ptají se: „Co máme dělat, abychom byli spaseni?“, odpověď obvykle zní: „Přijměte Krista jako svého osobního Spasitele.“ Jen chabě jsou upozorňováni na (jak to učinil Pavel s filipským žalárníkem) Kristovo postavení Pána. Mnozí slepí vůdci slepých lehkovážně citují: „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi“ (J 1,12).

Možná, že takový vůdce namítne: „O tom, že máme Krista přijmout jako Pána, ale není nic napsáno.“ Přímo sice ne, ale to ani o tom, že máme přijmout Krista „jako osobního Spasitele“! Musíme přijmout celého Krista, nebo vůbec žádného.

Pokud se však oponent pečlivě zamyslí nad Janem 1,12, rychle zjistí, že je zde Kristus představen jako Pán, a jako takového Ho musíme přijmout. V předešlé verši: „Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.“ Jaký Jeho charakter je zde vyjeven? Jasně Jeho pozice coby Vlastníka a Pána Izraele, a právě jako takového Ho „nepřijali“. Zamyslete se nad tím, co dělá pro ty, kdo Ho přijímají: „těm... dal moc [právo nebo výsadu] stát se Božími dětmi.“ Kdo kromě Pána pánů má autoritu, prostřednictvím které udílí druhým právo stát se Božími syny?

V neznovuzrozeném stavu není žádný hříšník poddán Kristu coby Pánu a to navzdory tomu, že je plně přesvědčen o Jeho božství a říká „Pán Ježíš“, když se na Něj odvolává. Říkáme-li, že žádný neznovuzrozený člověk „není poddán Kristu coby Pánu“, myslíme tím, že Jeho vůle není tím, podle čeho

řídí svůj život, že těšit, poslouchat, ctít a oslavovat Krista není řídícím cílem, nastavením a touhou jeho srdce. Právě naopak, jeho skutečným postojem je: „„Kdo je Hospodin, že bych ho měl uposlechnout...?““ (Ex 5,2).

Celkové směřování jeho života říká: „Nechceme tohoto člověka za krále!“ (Lk 19,14). Navzdory všemu náboženskému předstírání je skutečný postoj neznovuzrozeného vůči Bohu takový: „„Jdi pryč od nás, nechceme o tvých cestách vědět. Kdo je Všemocný, že mu máme sloužit, co nám prospěje obracet se na něj?““ (Jb 21,14-15). Jejich jednání vypovídá o takovémto jejich smýšlení: „Náš jazyk převahu nám zaručuje, máme přece ústa. Kdo je naším Pánem?““ (Ž 12,4). Místo toho, aby se poddali Bohu v Kristu, každý hříšník „se dal svou cestou“ (Iz 53,6), žije jen pro své uspokojení.

Když Duch svatý usvědčuje z hříchu, způsobuje, že člověk prohlédne to, čím hřích opravdu je. Způsobí, že usvědčený porozumí, že hřích je vzpourou proti Bohu, odmítnutím poddat se Pánu. Duch způsobí, že si uvědomí, že býval povstalcem vůči Tomu, který je nade vše vyvýšený. Nyní je usvědčen nejen z tohoto hříchu nebo té modly, ale také je přiveden k poznání, že celý jeho život byl bojem proti Bohu, že Ho vědomě, z vlastní vůle a neustále přehlížel a vzdoroval Mu a záměrně si volil svou vlastní cestu. Dílo Ducha v Božích vyvolených není ani tak v usvědčení každého z nich, že jsou ztracení hříšníci (svědomí přirozeného člověka to ví i bez nadpřirozeného zásahu Ducha!), ale v odhalení nesmírné „hříšnosti hříchu“ (Ř 7,13) tím, že způsobí, že vidíme a cítíme, že veškerý hřích je druhem duchovní anarchie, vzpurnosti vůči Boží vládě.

Když je člověk opravdově usvědčen nadpřirozeným zásahem Ducha svatého, prvním projevem toho je úplné a žalostné zoufalství. Jeho situace se jeví jako krajně beznadějná. Nyní vidí, že hřeší tak závažně, že se zdá nemožné, aby spravedlivý Bůh udělal něco jiného, než aby ho na věky zatratil. Vidí, jaký byl blázen, když následoval hlas pokušení, bojoval proti Nejvyššímu a zatracoval svou vlastní duši. Vzpomíná si, jak často v minulosti k němu Bůh mluvil – když byl dítě, mladistvý, dospělý, v posteli v době nemoci, ve smrti milovaného člověka, v nesnázích, a jak odmítal

poslouchat a pouštěl to jedním uchem dovnitř a druhým ven. Nyní cítí, že svůj den milosti prohrál.

Půdu je však třeba zorat a vláčet, než může přijmout semeno. Tak i srdce je třeba připravit těmito trýznivými zkušenostmi, tvrdošijnou vůlí zlomit, než je připravena na uzdravení evangeliem. Ale jak málo je jich spásně usvědčováno Duchem! Duch pokračuje ve svém díle v duši, orá ji stále hlouběji, odhaluje škaredost hříchu, vyvolává zděšení a nenávisti vůči němu. Potom je hříšníkovi dáno, že mu svitne naděje, což vede k vážně míněné otázce: „Co mám dělat, abych byl spasen?“ Poté Duch, který přišel na zem, aby oslavil Krista, směřuje pozornost probuzené duše k požadavkům Jeho panování (tzn. Lk 14,26-33) a vede nás k uvědomění, že Kristus si žádá naše srdce, životy a všechno. Poté udílí milost probuzené duši, aby odmítla všechny další pány, aby se odvrátila od model a přijala Krista jako Proroka, Kněze a Krále.

Nic kromě svrchovaného a nadpřirozeného díla Ducha nemůže něco takového způsobit. Kazatel může přivést člověka k víře v to, co Písmo říká o jeho ztraceném postavení, přesvědčit ho, aby se sklonil před rozsudkem shůry a poté přijal Krista jako svého osobního Spasitele. Nikdo nechce jít do pekla, a rozumové ujištění o jeho ohni vede k tomu, že Kristus je představen jako útočiště před požárem – a to s jedinou podmínkou, že člověk skočí do Jeho náruče („spočine na Jeho dokončeném díle“). Právě tak to dělají tisíce. Ale ani sto kazatelů nepřivede neznovuzrozeného člověka k uvědomění si strašlivé přirozenosti hříchu ani mu neukáže, že byl po celý život vzbouřencem proti Bohu, nezmění jeho srdce, takže se nyní nenávidí a touží těšit Boha a sloužit Kristu. Jen Duch může přivést člověka do bodu, kdy je ochoten opustit každou modlu, odříznout si pravou ruku, která ho svádí, nebo si vyrvat pohoršlivé pravé oko.

Někdo pravděpodobně namítne: „Ale napomenutí určená svatým v epištolách ukazují, že jsou to křesťané a ne neznovuzrození, kdo se mají poddat Kristově vládě (Ř 12,1). Takový omyl slouží jen k odhalení veliké duchovní temnoty, která obklopuje celé ortodoxní křesťanstvo. Napomenutí

v epištolách jednoduše znamenají, že křesťané mají setrvat v tom, v čem začali: „Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána.“ (Ko 2,6)

Všechna ta napomenutí lze shrnout do několika málo slov: „Pojď ke Kristu.“ „Přebývej v Něm.“ Ale co jiného je přebývání, než neustálé přicházení ke Kristu (1 Pt 2,4)? Svatí (Ř 12,1) již byli vyzváni, aby se podvolili Bohu (Ř 6,13). Dokud jsme na zemi, budeme vždy potřebovat taková napomenutí. Upadajícímu sboru v Efezu bylo řečeno: „navrať se a jednej jako dřív“ (Zj 2,5).

A nyní kousavá otázka: Je Kristus tvým Pánem? Sedí skutečně na trůnu tvého srdce? Jestli ne, pak téměř jistě není tvým Spasitelem. Dokud není tvé srdce obnovené, dokud tě milost nepromění z bezzákonného vzbouřence do milujícího poddaného, pak jsi stále ve svých hříších, na široké cestě ke zkáze.

Z připravované knihy Střípky poznání Krista.

VZOR PRO MLADŠÍHO MUŽE

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

- *... a sám jim dávej dobrý příklad. Tvé učení ať je nezkažené, důvěryhodné, ať je to zdravé a nepochybné slovo... (Tt 2,7-8)*

Titus nebyl úplně nejmladší, ale o to více měl být vzorem pro mladší muže. V čem měl být vzorem? V tom, jak dobře vypadat nebo v tom, jak si užívat života? Měl být atraktivní pro mladší muže tím, že bude dělat nějaké bláznivé věci, nechá si narůst dlouhé dredy, udělat piercing nebo tetování po celém těle? Má být vzorem tím, že skáče z padáku nebo dělá adrenalinové sporty? Tím, že zná nejnovější film, který je v kině, nebo hudební skladbu, která je zrovna populární? Nic takového! Podívejte se do osmého verše – hlavní důraz je položen na učení.

VZOR KRÁSNÝCH SKUTKŮ

Ale nejde jenom o učení – Titus má být vzorem. A to mluví také o jednání. Vzor je to, co máte před očima, podle čeho se řídíte, s čím se můžete srovnat pokaždé, když se na něj podíváte. Je to velmi podobné tomu, co napsal apoštol Pavel jinému ze svých spolupracovníků – Timoteovi. Timoteovi napsal Pavel následující slova v době, kdy byl Timoteus rozhodně mladší než Titus zde:

- *Dávej pozor na své jednání i na své učení. Buď v tom vytrvalý. Tak posloužíš ke spasení nejen sobě, ale i svým posluchačům. (1Tm 4,16)*

Jednání i učení – dvě strany jedné mince. O tom je druhá kapitola Titovi. Dobré jednání vychází ze zdravého učení. Náš text mluví o tom, že Titus má být dobrým příkladem. Doslova je v originále, že má být příkladem krásných skutků. Slovo krásný, které je v originále, mluví o mravní i fyzické

kráse, mluví o dobrotě, ukazuje na to, co je správné. Je zde zdůrazněno správné jednání. V prvním verši druhé kapitoly Pavel Titovi napsal:

- *Ty však mluv, co odpovídá zdravému učení. (Tt 2,1)*

Je to v kontrastu k těm, kteří sice říkají nějaké věci – prohlašují, že znají Boha, ale svým jednáním to popírají (Tt 1,16). Titus měl učit pravou zbožnost, zdravé učení a měl být vzorem jednání, které z tohoto zdravého učení vyplývá. Takto má být vzorem pro mladší muže. Když bude takto jednat, poslouží ke spasení nejen sobě, ale i svým posluchačům – mladým mužům, jimž bude výborným vzorem. A není zde důraz jenom na to, že má být dobrým vzorem, ale má být vzorem dobrých skutků, dobrého jednání. Má žít to, co učí. Jeho učení není jenom nějaká teorie, ale je vidět na celém způsobu jeho života. Není člověkem, který káže vodu a pije víno, ale učí to, co sám také žije.

Existuje jeden druh kázání, který je přítomný v životě každého křesťana – není to kázání, které by znělo z kazatelny, dokonce to není ani kázání, které by mělo slova a bylo slyšet, ale je to kázání, které vychází z textu, je založené na Božím slově, na zdravém učení, a které je vidět. Je to kázání našeho života. Tohle kázání patří k těm nejdůležitějším v životě křesťanů. Víte, když lidem vysvětlujete evangelium, mohou vám říct, že blázníte. Když budete mluvit o Bohu, který je svatý a svrchovaný, budou mít mnoho námitek a výmluv a často uslyšíte: „Kdyby byl Bůh, tak by...“ Lidé obvykle nechtějí příliš poslouchat, co jim říkáme. Ale před kázáním vašeho života nemohou zavřít oči! Kolegové v práci nebo spolužáci ve škole, vaši příbuzní nebo kamarádi se s vámi setkávají někdy i každý den, a když pravdivě žijete evangelium, nemohou utéct před jeho pravdivostí. Nemohou utéct před dobrými, krásnými a správnými skutky, které děláte.

A je nádherné, že Písmo označuje tyto skutky slovem krásný, dobrý, správný, protože to ukazuje na celistvost a dokonalost těchto skutků, tohoto způsobu života. V těchto skutcích je něco, co je odlišuje od skutků zákoníků a farizeů – a tím je láska, která je dovádí k dokonalosti. Zákonictví je strohé a bez milosti, zákoník si pohrdavě odsedne od hříšníka, zatímco Kristus mu prokáže milosrdenství a laskavě ho vede k pokání.

Proto, moji milí, buďme příkladem znamenitých (což je další možnost překladu toho slova) skutků! Ale jak už jsem před chvílí řekl, dobré skutky budou ovocem dobrého učení.

UČENÍ ČISTÉ A NEPOMÍJITELNÉ

- *Tvé učení ať je nezkažené, důvěryhodné ... (Tt 2,7)*

Některé překlady (Pavlík nebo ČSP) umísťují za příklad krásných skutků dvojtečku – ta samozřejmě není v originálním textu, ale má nás upozornit na souvislost, která je celkem dobře vidět v Pavlíkově překladu. Řecký text nás vede k tomu, že krásné skutky, dobré jednání, příklad správného jednání bude patrný v učení, které zastáváme. Možná nám to zní trochu zvláštně, ale můžeme tomu dobře rozumět tak, že příklad dobrých skutků bude zvlášť zjevný v učení. Jak bude takové učení vypadat? Pavel ho charakterizuje slovy nezkažené, důvěryhodné. Nebo jak říkají další české překlady, které mluví o neporušenosti, celosti, čestnosti, vážnosti nebo poctivosti.

To souvisí s tím, co jsem řekl – je to učení, které je dobře podložené životem. Těžko někoho přesvědčíte o radosti ze spasení, jestliže se ze spasení neradujete. Nikdo vám neuvěří, že hřích je vážný, když uvidí, že hřešíte tak snadno, jako ostatní lidé. Slova a skutky musí být v souladu. Ale nejenom to – Písmo zde zdůrazňuje celistvost, vážnost, poctivost učení jako takového. Jde o souhrn učení, a toto učení má být ucelené, jednotné, poctivé. Ne že jednou je to tak a podruhé takto. Pravda Božího slova je ucelená, jediná.

- *Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky. (Žd 13,8)*

U Boha není proměny ani střídání světla a stínu (Jk 1,17) a to by mělo být zřejmé také z našeho učení. Pavel tady mluví k Titovi a ke služebníkům, ale zároveň předkládá před mladé muže cíl, ke kterému mají směřovat. Už jsem zmínil přirozenou nekázeň mladších mužů, která snadno může vést k tomu, že budou mluvit o Bohu, jako kdyby byl popudlivý nebo náladový, jako kdyby byl jako člověk. Proto Pavel zdůrazňuje, že učení má být nezkažené, důvěryhodné. A pokračuje ještě dál:

KÁZÁNÍ ZDRAVÉ A NENAPADNUTELNÉ

- *... ať je to zdravé a nepochybné slovo... (Tt 2,8)*

Mluví o učení jako souhrnu toho, čemu věříme, o doktrínách, o obsahu vyučování – a mohli bychom klidně říci, že mluví o systematické teologii, protože každý máme nějakou teologii, a každý ji máme více nebo méně systematickou. A mluví také o slovu, což ukazuje na kázání, na konkrétní vyučování. Slova, která používá k popisu toho, jak má toto slovo vypadat, jsou v podstatě synonyma ke slovům, kterými popisoval vyučování. Titovo kázání – a kázání každého služebníka, který je povolán k tomu, aby v církvi vyučoval – má být zdravé a nepochybné, doslova nenapadnutelné, nebo jak říká Pavlík, které nelze odsoudit.

Když je řeč o zdravém slovu, ukazuje to na to, co stojí v pozadí – vyučování apoštolů a proroků, základ, kterým je Písmo. Dneska bychom možná řekli Sola Scriptura – protože to je zdravé slovo bez příměsí lidských názorů, tradic a filozofií. Mluví se tu o základu, jímž je Písmo, mluví se tu i o způsobu, jak Písmo vykládáme. Jde o to, aby se Titus osvědčil před Bohem:

- *Usiluj o to, aby ses před Bohem osvědčil jako dělník, který se nemá zač stydět, protože správně zvěstuje slovo pravdy. (2Tm 2,15)*

Kristus je centrem Božího slova, celé Písmo svědčí o něm a od něj se také učíme, jak máme s Božím slovem správně zacházet. Takové slovo, takové kázání, bude potom zdravé a také nenapadnutelné. Nebude překrucovat text Písma ani do něj něco vkládat, ale bude ukazovat přesně to, co říká Bible. Takové vyučování si nebude protiřečit a nebude protiřečit ani jiným místům v Bibli, ale povede přímo do náručí Pána Ježíše Krista a k oslavě Boha. Právě tak charakterizuje Pavel své vyučování v listu do Korintu:

- *My nejsme jako mnozí, kteří kramaří s Božím slovem, nýbrž mluvíme upřímně, z Božího pověření a před tváří Boží v Kristu. (2K 2,17)*

CO VYPRÁVÍ MRTVÝ MUŽ (ŽD 11,4)

Steven Cole

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Od té doby, co první dvojice lidí v dějinách upadla do hříchu, je pro každého člověka tou nejdůležitější otázkou, na kterou potřebuje najít odpověď, otázka: „Jak mohu já, jakožto hříšník, obstát před Bohem?“ Bůh stanovil jako trest za náš hřích tělesnou a duchovní smrt.

Židům 9:27 říká jasně, že „každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud“. Protože téhle schůzce se nikdo nevyhneme, je životně důležité najít odpověď na otázku: „Jak mohu obstát před Bohem, který je absolutně svatý?“

Prísloví 14,12 říká: „Někdy se člověku zdá cesta přímá, ale nakonec přivede k smrti.“ To se týká právě této otázky duchovního života a smrti. Už od počátků je známa cesta, která vypadá, že je duchovně správná. V různých podobách se touto cestou ubírají všechna hlavní náboženství světa. Jdou po ní dokonce i dvě hlavní odnože křesťanstva. Je to cesta vlastní spravedlnosti a dobrých skutků. Je to víra, že když je člověk upřímný a dělá, co může, Bůh mu jeho chyby promine, přijme jeho dobré skutky a vezme ho do nebe. Bible tuto cestu nazývá „cestou Kainovou“ (Ju 11). Bible říká jasně, že „ze skutků zákona ,nebude nikdo ospravedlněn“ (Ga 2,16). Není možné, aby byl člověk spasen pro svou dobrou povahu nebo pro své dobré skutky (Ef 2,8-9).

Protikladem Kainovy cesty je cesta, kterou k Bohu přistupoval jeho bratr Ábel. Verš Židům 11,4 vysvětluje: „Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší oběť než Kain a dostalo se mu svědectví, že je spravedlivý, když Bůh přijal jeho dary; protože věřil, ,ještě mluví, ač zemřel‘.“ I když byl Ábel vůbec prvním člověkem v dějinách lidstva, který zemřel, mluví k nám ještě dnes.

Sice se nám nedochoval žádný záznam něčeho, co řekl, ale jeho příběh nám jasně říká, že:

Vírou v Boží zjevení získáváme jeho svědectví, že jsme spravedliví, a naše životy tak dostávají význam pro věčnost.

Proč začíná autor Listu Židům svůj seznam hrdinů víry od Ábela? Dělal mu starosti, že někteří z jeho čtenářů možná nemají takovou víru, která by přestála blížící se pronásledování. Doufal, že o nich platí to nejlepší, totiž že nepatří „k těm, kdo odpadají a zahynou, nýbrž k těm, kdo věří a dosáhnou života“ (10,39). Jenže věděl, že v této židovské církvi mohou být i tací, kteří by od víry v Ježíše Krista mohli odpadnout a vrátit se zpátky k židovské víře.

Tato židovská víra při správném pochopení ukazovala ke Kristu, v němž byla také dokonale naplněna, jak autor ukazuje v prvních deseti kapitolách listu. Ale opustit Krista nyní, když přišel, a vrátit se zpátky k náboženství, které k němu ukazovalo, by znamenalo odvrhnout jedinou Boží cestu ke spasení. Příběh Kaina a Ábela staví lidskou cestu ke spasení do zřetelného protikladu k Boží cestě spasení, která spočívá ve víře v Krista samotného.

Ábelova víra nám dává pět životně důležitých ponaučení, která souvisí s tím, jak můžeme obstát před svatým Bohem.

1. VÍROU POSLUŠNĚ REAGUJEME NA BOŽÍ ZJEVENÍ.

„Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší oběť než Kain...“ Badatelé přišli s řadou možností, pokud jde o to, v čem byla Ábelova oběť lepší než Kainova: „... byla živá, zatímco Kainova živá nebyla; byla silnější, Kainova slabší; vyrostla sama od sebe, Kainova v důsledku lidského úsilí; byla v ní krev, v Kainově ne...“ (Leon Morris: *Expositor's Bible Commentary* [Zondervan], ed. Frank Gaebelin, sv. 12., s. 115. Jde o shrnutí údajů, které uvádí F. F. Bruce.) Záznam v Genesis říká prostě: „I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar, na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl“ (Gn 4,4-5). Jediný náznak, který nám umožňuje odhadnout, proč to Bůh udělal,

slyšíme, když Hospodin říká Kainovi: „Cožpak nebudeš přijat, budeš-li jednat dobře?“ (Gn 4,7 NBK).

Tato otázka naznačuje, že Bůh dal už předtím oběma bratrům jasně najevo, jaký druh oběti mu udělá radost. Víra vždy spočívá v poslušné reakci na Boží zjevení. „Víra je tedy ze zvěstování a zvěstování z pověření Kristova“ (Ř 10,17). Biblická víra nikdy nestojí na lidských představách ani na neurčitých dohadách. Stojí na Božím zjevení v jeho slově. Ábel vírou uposlechl Boží příkaz. Kain se mu odmítl podříditi. Ábelova víra se Bohu líbila, Kainova nevíra se Bohu nelíbila. Když Hospodin řekl Kainovi, aby „jednal dobře“, myslel tím: „Víš, jakou oběť jsem přikázal: takovou oběť přines.“

Usoudíme-li, že když Adam a Eva zhřešili, Bůh jim tyto věci vysvětlil, příliš si toho do příběhu nevkládáme. Následkem svého hříchu pocítili stud pro svou nahotu, a tak sešili pár fíkových listů, aby tuto svou hanbu skryli. Bůh ale jejich fíkové listy neuznal. Místo toho je oblékl do oděvů ze zvířecí kůže (Gn 3,7.21). Při té příležitosti jim určitě vysvětlil čtyři věci: Za první, aby se mohli postavit před svatého Boha, potřebují být patřičně zakryti. Za druhé, zakrytí vyrobené lidskýma rukama nestačí. Za třetí, potřebné zakrytí zajistí Bůh bez zřetele na jejich snahy. Za čtvrté, zakrytí bylo přijatelné pouze tehdy, pokud vyžadovalo smrt – čili prolití krve – přijatelné oběti. (Podle A. W. Pink: *An Exposition of Hebrews* [Ephesians 4 Group, CD], s. 658.)

Adam tyto věci nepochybně sdělil svým synům. Myšlenku, že přinesou Bohu oběti, si přece nevymysleli sami od sebe! Ne, je zřejmé, že Bůh Adamovi a Evě ukázal, že pro patřičný přístup k němu je nezbytně zapotřebí oběť krve. Oni to vyložili svým synům. Kain ovšem neuposlechl, zatímco Ábel – vírou – uposlechl. John MacArthur vysvětluje (J. MacArthur: *The MacArthur New Testament Commentary, Hebrews* [Moody Press], s. 301): Ábelova oběť byla prvním předobrazem cesty kříže. První obětí byl Ábelův beránek: jeden beránek za jednoho člověka. Později přišel exodus s hodem beránka: jeden beránek za jednu rodinu. Pak den smíření: jeden beránek za jeden národ. A konečně Velký pátek: jeden

Beránek za celý svět. Ábelova oběť byla tedy lepší než Kainova, protože ji Ábel přinesl s poslušnou vírou v to, co Bůh jasně ukázal. Bůh odmítl Kainovu oběť, protože ji Kain nepřinesl ve víře, a bez víry „není možné zalíbit se Bohu“ (Žd 11,6).

2. VÍROU V OBĚŤ, KTEROU BŮH STANOVIL, MOHOU HŘÍŠNÍCI PŘICHÁZET K BOHU.

Velice bychom se mýlili, kdybychom předpokládali, že Bůh Ábelovu oběť přijal proto, že snad Ábel byl v zásadě lepším člověkem než jeho bratr. Ábel přinesl oběť z prvorozených ovcí svého stáda, protože věděl, že je hříšník, který si zaslouží Boží soud; věděl ale také o Božím rozhodnutí, že se ve své milosti spokojí se smrtí zástupnou. Kain ve své pýše ignoroval požadavky, které Bůh ukázal a přinesl oběť, jakou si sám vymyslel. Ústřední myšlenkou Ábelovy oběti bylo doznání, že si za své hříchy zaslouží zemřít a že Boží požadavek na prolítí krve je oprávněný. Ústřední myšlenkou Kainovy oběti bylo pyšné prohlášení: „Já na to, abych mohl přijít k Bohu, nepotřebuju prolévat krev. Můj způsob je stejně dobrý. Vlastně je ještě lepší! Tenhle rozkošný košík ovoce vypadá mnohem líp než tamta zakrvácená zvířecí mrtvola!“ Kainovou znělkou bylo: „Udělal jsem to *po svém*.“

Pavel řekl: „Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží“ (1K 1,18). O pár veršů dál říká: „Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost“ (1K 1,22-24).

Lidé, kteří si myslí, že jsou celkem dobří, necítí potřebu Spasitele, který by zemřel místo nich. Možná by ocenili dobrý příklad k následování, ale představa, že Ježíš musel za jejich hříchy prolít svou krev, je urážlí. Ale ti, které Bůh usvědčil z hříchu a kterým otevřel oči, takže vidí jeho absolutní svatost a spravedlnost, uznávají, že potřebují oběť, která zaplatí za jejich

hříchy. S radostí se klanějí u pat kříže, protože poznávají, že Ježíš je Boží beránek, který na sebe vzal jejich hříchy.

Vírou tedy poslušně reagujeme na Boží zjevení. Bůh ukázal, že k němu hříšníci mohou přicházet pouze vírou v Ježíše, v oběť, kterou stanovil on sám.

3. VÍROU V OBĚŤ, KTEROU BŮH STANOVIL, ZÍSKÁVÁME JEHO SVĚDECTVÍ, ŽE JSME SPRAVEDLIVÍ.

V textu stojí: „Skrze ni obdržel svědectví, že je spravedlivý (neboť Bůh vydal svědectví o jeho darech) ..“ (NBK). Někteří říkají, že „skrze ni“ znamená skrze Ábelovu víru, zatímco jiní, že skrze jeho oběť. Vzhledem k tomu, že oběť stejně přinesl vírou, je to jedno. Nevíme, *jak* Bůh dosvědčil, že Ábelova oběť byla přijatelná, zatímco Kainova ne. Mnozí uznávaní učenci během staletí přijímali názor, že Bůh seslal z nebe oheň, který Ábelovu oběť pohltil, tak jako to udělal při řadě příležitostí i později. (Philip Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], s. 455-456 uvádí tyto: Lv 9,23-24; Sd 6,21; 13,19-20; 1Kr 18,30-39; 2Pa 7,1.) Jenže Genesis říká pouze to, že Bůh na Ábelovu oběť shlédl, zatímco na Kainovu ne. Také Ježíš Ábela označuje jako „spravedlivého Ábela“ (Mt 23,35).

Víme (z 1. listu Janova 3:12), že Ábel žil spravedlivě, zatímco Kainův život se vyznačoval zlými skutky. Bylo by ale strašlivou chybou, kdybychom dospěli k závěru, že Bůh přijal Ábelovu oběť na základě jeho spravedlivého života, nebo že Kainovu oběť odmítl kvůli jeho zlému životu. Kdyby nic jiného, tak přinejmenším náš text ukazuje, že Ábel přinesl svou oběť *vírou*, a ne na základě spravedlivého života.

Bible také učí, že Bůh hříšníky ospravedlňuje („prohlašuje za spravedlivé“) na základě jejich víry, a ne na základě jejich skutků. Už v Genesis 15,6 říká Písmo o Abrahamovi: „Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost.“ Pavel se na tento verš odvolává, aby dokázal, že Abraham *nebyl* ospravedlněn svými skutky. „Kdo se vykazuje

skutky,“ vysvětluje dále, „nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost“ (Ř 4,4-5).

To je právní úkon, jímž Bůh jako soudce propouští provinilého hříšníka na základě Kristovy smrti, která uspokojila požadavek trestu, který si hříšník zasloužil. Postih za náš hřích přiřkne Kristu a Kristovu spravedlnost nám, a to v té chvíli, kdy v Krista uvěříme. Jak prohlásil Pavel (2K 5,21): „Toho, který nepoznal hřích, [Bůh] kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.“

Když hříšník jednou uvěří v Ježíše Krista jako v oběť, kterou Bůh stanovil za jeho hříchy, projeví se to v jeho životě stále spravedlivějším chováním. Takovýto zbožný život ovšem začíná ve chvíli, kdy hříšník uvěří v Krista. Obrátit pořadí a tvrdit, že nás Bůh prohlašuje za spravedlivé na základě našich dobrých skutků, znamená zapírat evangelium (Ga 1,6-9).

Mnozí křesťané se naivně domnívají, že pokud je někdy bude někdo pronásledovat, budou to bezbožní ateisté, kteří nenávidí náboženství. To se sice občas stává, ale mnohem obvyklejší je, že odpor a pronásledování vzejde z řad náboženských lidí.

4. VÍROU V OBĚŤ, KTEROU BŮH STANOVIL, NA SEBE PŘIVOLÁME PRONÁSLEDOVÁNÍ ZE STRANY SAMOSPRAVEDLIVÝCH.

Abychom pochopili příběh o Ábelovi a Kainovi, musíme mít na paměti, že Kain *nebyl* ateista. Byl to náboženský člověk, který věřil v Boha. Přinesl oběť, protože chtěl uctít Boha, i když svým vlastním způsobem. Nenáboženská ateista by nikdy vůbec žádnou oběť nepřinášel.

Takový člověk by pravděpodobně mávl nad bratrovou obětí rukou jako nad hloupou a bezvýznamnou pověrou. Ale nijak by se ho to nedotklo. Tím, co způsobilo, že se Kain urazil, byla jeho samospravedlivá představa, že jeho oběť je docela dobrá, i když to není to, co Bůh přikázal. Když Bůh jeho

oběť odmítl, Kain propadl hněvu a depresi. Odmítl uposlechnout Boží varovné napomenutí a vylil svůj hněv na svého bratra, který Boha vírou poslechl.

Tím, že se k Bohu snažil přistoupit se svou vlastní obětí, stal se Kain otcem všech falešných náboženství. Falešná náboženství odmítají kříž. Ukřižování je uráží, protože popírá jejich vlastní spravedlnost. Vyznavači falešných náboženství se pyšní svými dobrými skutky a tím, jak jsou sami dobří. Odmítají představu, že jsou hříšníci, kteří potřebují Spasitele, jenž prolil svou krev. Nebo pokud kříž přijímají (jako římsko-katolická církev a pravoslavné církve), stejně by rádi viděli své dobré skutky aspoň zčásti jako prostředek svého spasení.

Přidávat ke Kristově smrti na kříži ještě lidské dobré skutky ale znamená snižovat její naprostou dostatečnost a poskytovat hříšníkům prostor pro to, aby se chlubili svou vlastní spravedlností.

Ježíše ukřižovali náboženští farizeové. Pavla za jeho tvrzení, že pohané mohou být ospravedlněni vírou samotnou, pronásledovali samospravedliví stoupenci Zákona. Ukřižování nám neponechává nejmenší prostor pro to, abychom se vychloubali vlastními skutky. Ti, kteří se chlubí tělem, pronásledují ty, kteří se chlubí pouze křížem (Ga 4,29; 6,12-14).

Ale příběh o Ábelovi a Kainovi ukazuje, že získat vírou v oběť, kterou Bůh stanovil, jeho uznání a ztratit přitom svůj život je mnohem lepší než být Bohem odmítnut a ztratit svou duši. Nejen, že vírou v Boží zjevení o Kristu získáváme jeho svědectví, že jsme spravedliví, ale:

5. VÍROU V OBĚŤ, KTEROU BŮH STANOVIL, ŽIJEME ŽIVOT, KTERÝ MÁ VÝZNAM PRO VĚČNOST.

Když postavíme první tři příklady těch, kdo žili vírou, vedle sebe, ukáže se, že život ve víře může v závislosti na Božím svrchovaném záměru vést do velmi rozdílných situací. První pán na řadě se stal obětí první vraždy! Pokud člověk následuje Ježíše pro to, co všechno mu Ježíš může dát v *tomto*

životě, dost možná se dočká nepěkného probuzení. Ábel není právě příkladem dlouhého šťastného života. A přitom druhý člověk na seznamu byl jedním z pouhých dvou lidí v dějinách, kteří nikdy nezemřeli! Henoch byl vzat přímo do nebe. Třetí z nich, Noé, žil devět set padesát let a přežil potopu. Většina z nás by se docela ochotně přihlásila k závodu na trati, kterou běželi Henoch nebo Noé, ale Ábelova dráha nás asi dvakrát neláká!

Autor Listu Židům ale chce, abychom si uvědomili, že odměny, které víra přináší, nemusíme nutně obdržet v tomto životě. Za chvíli se zmíní o těch, kteří všichni zemřeli ve víře, „i když se splnění slibů nedožili“ (11,13). Uvádí dlouhý seznam těch, kdo vírou dosáhli ohromujících vítězství (11,33-35a). Ale právě uprostřed verše 11,35, aniž by vypadl z rytmu, pokračuje výčtem těch, kdo byli pro svou víru mučeni, zesměšňováni, bičováni, vězněni, kamenováni, řezáni pilou ve dvě, stínáni mečem, kdo trpěli nouzi, útisk a byli bez domova!

Jestliže si malujeme příjemný život teď a tady, tak víra v Boha nemusí být zrovna ta cesta, kterou hledáme. Pokud se na to ovšem díváme z Božího hlediska, z hlediska věčnosti, je to jediná cesta k životu.

Autor říká, že Ábel „ještě mluví, ač zemřel“. Co to je, co nám nadále říká? Je to několik věcí:

Za prvé: Ábel nám stále vypráví o tom, že Bůh se nakonec postaví za své vyvolené a odsoudí ty, kdo páchají zlo. V Genesis 4,10 Bůh Kainovi řekl: „Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země.“ A nenechal toto volání bez povšimnutí! Podobnou věc vidíme u Lukáše 18,7-8, kde říká Ježíš: „Nezjedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá? Ujišťuji vás, že se jich brzo zastane.“

Ve Zjevení 6,9-17 spatřil Jan ve vidění v nebi svaté, kteří byli popraveni pro své svědectví, jak volají k Pánu: „Kdy už, Pane svatý a věrný, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?“ Pán jim všem dá bílá roucha a řekne jim, aby měli ještě chvíli strpení, dokud se nenaplní počet mučedníků, kteří mají být zabiti, a potom vykoná soud.

Ábelova krev nám říká, že na tomto světě se sice můžeme dočkat špatného zacházení, ale Bůh je spravedlivý soudce, který napraví všechny křivdy a zjedná svým vyvoleným spravedlnost.

Za druhé: *Ábel nám stále vypráví o tom, že život mluví i beze slov.* V žádném záznamu nenajdeme ani jediné Ábelovo slovo, a přece k nám Ábel hovoří ještě tisíce let po své smrti. To nám ukazuje moc zbožnosti nejenom během života, ale také pro budoucí generace. I když nesmíme přehlížet důležitost zbožného slova, neměli bychom podceňovat ani moc zbožného příkladu, zejména v rodině. Pokud je ve vašem životě patrné ovoce Ducha – láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání¹ – bude vaše slova doprovázet moc. Pokud váš život o těchto vlastnostech nesvědčí, budete mluvit nadarmo.

A za třetí: *Ábel nám stále vypráví o tom, že mírou velikostí člověka není nutně to, čeho dosáhl během života, ale spíš to, jakou stopu zanechá jeho život v dějinách.* Z hlediska pozemského života přišel Ábelův život nazmar. Zemřel mladý, dříve než něčeho dosáhl. Ale lidé nespočetné řady generací viděli jeho víru a naučili se z ní, že trpět, ba dokonce i zemřít pro spravedlnost neznamena trpět a zemřít zbytečně. Kain podle všeho prožil na zemi dlouhý a poměrně úspěšný život. Zakládal města a stal se otcem mnoha dětí, které si podle světských měřítek nevedly v životě nijak špatně. Ale životem, který doopravdy přišel nazmar, byl ten Kainův. Toho skutečného úspěchu dosáhl Ábel. Luther poznamenal, že dokud byl Ábel naživu, „nedokázal svou vírou a příkladem poučit ani svého jediného bratra“, ale nyní, „když je mrtev, učí celý svět“. Lutherův závěr: „Ábel je dnes naživu více než kdy předtím! Tak úžasná věc je víra! Je to život v Bohu.“ (Martin Luther: v P. Hughes, s. 457.)

ZÁVĚR

Dodnes si vybavuji ono lednové rána roku 1956, kdy jsem vstoupil do kuchyně a zastihl tam svou matku, jak soustředěně poslouchá tu strašlivou zprávu v rádiu. Nate Saint, přítel mých rodičů, a další čtyři misionáři, mezi

nimi Jim Elliot, byli brutálně zavražděni v ekvádorské džungli Indiány z kmene Auků. Nate jednou vzal mé rodiče na výlet ve svém aeroplánu. Já jsem si to nechal ujít, abych mohl zůstat přes noc u babičky. (Věděl jsem totiž, že mi něco koupí!)

I když všichni tito muži zemřeli ve věku dvaceti až čtyřiceti let, dodnes k nám velmi důrazně promlouvají. Elisabeth Elliotová ve zprávě o mučednické smrti svého manžela a jeho čtyř druhů napsala (*Through Gates of Splendor* [Spire Books], s. 201-202): Na moři v blízkosti italského pobřeží došlo k nehodě. Jeden ze zúčastněných, důstojník amerického námořnictva, se ocitl sám na záchranném voru. Vybavila se mu slova Jima Elliota (která četl v novinové zprávě): „Když přijde chvíle, kdy má člověk zemřít, měl by mít jistotu, že to jediné, co mu ještě zbývá udělat, je zemřít.“ Modlil se, aby byl zachráněn, protože věděl, že musí udělat ještě jiné věci než zemřít. Nebyl připraven. Bůh jeho modlitbu vyslyšel a zachránil ho.

V Des Moines ve státě Iowa se osmnáctiletý chlapec ve svém pokoji týden modlil a pak svým rodičům oznámil: „Rozhodl jsem se úplně odevzdat svůj život Pánu. Chci zkusit zaujmout místo jednoho z těch pěti.“

Napsala, že vdovy samy se modlí především za Auky. „Vyhlížíme den, kdy se k nám tito divoši připojí v křesťanských chvalách“ (tamtéž). V březnu 2003 jsem měl tu čest poslouchat projev jednoho z mužů, kteří Natea Santa zavraždili, tlumočený Nateovým synem Stevem, který díky Boží milosti od tohoto bývalého vraha a nyní věřícího přijal křest. Slyšel jsem ho zpívat chválu Bohu v jeho rodném jazyce. Vírou získali tito misionáři Boží svědectví, že jsou spravedliví, vírou stále mluví a jejich životy mají význam pro věčnost. Vírou v Boží oběť se můžete zařadit mezi ně.

OTÁZKY K DISKUZI

1. Říká se, že ospravedlnění vírou samotnou je učení, se kterým církev jako celek i křesťan jako jednotlivec stojí a padá. Proč je tomu tak? Proč je musíme hájit za každou cenu?

2. Někteří říkají, že jsme spasení vírou a dobrými skutky. V čem se to liší od tvrzení, že spásná víra *vede* k dobrým skutkům?

3. Proč je důležité trvat na tom, že ospravedlnění spočívá v tom, že Bůh hříšníka *prohlásí* za spravedlivého, a ne v tom, že ho *učiní* spravedlivým?

4. Proč je nezbytné mluvit o věčnosti, když zvěstujeme evangelium? (Viz Žd 11,35b-39; 1K 15,19.)

ABRAHAMOVA ZÁVĚŤ (GN 25,1-18)

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Pokoj vám a milost, milovaní svatí. Po minulé nejdelší kapitole v knize Genesis máme dnes před sebou „pouhých osmnáct veršů“. Bůh nás vede krok za krokem skrze knihu Genesis a vyučuje nás o víře, o milosti, o praktickém životě toho, kdo miluje Boha. Tím, od koho se učíme v posledních dvanácti kapitolách je praotec víry Abraham. Viděli jsme jeho vykročení ve víře, jeho první kroky následování Boha, jeho boje víry i jeho pády. Přes všechny své pády Abraham vždy znovu povstal ve víře a dále následoval svého Boha a Bůh se k němu znovu přiznal a znovu ho zahrnul svým požehnáním.

- *Spravedlivý, i když sedmkrát padne, zase povstane, svévolníci zaklopýtnou a zle končí. (Př 24,16)*

Dnes se podíváme na samotný závěr Abrahamova života, respektive na posledních třicet pět let jeho života, což je polovina našeho života. Když bylo Abrahamovi sto třicet sedm let, tak zemřela jeho žena Sára. Tři roky na to se oženil jeho syn Izák. Tím ale Abrahamův život ani zdaleka neskončil! Pojdme teď společně přečíst prvních osmnáct veršů z Gn 25.

1. POSLEDNÍ ROKY ABRAHAMA (v. 1-7)

Jak se zdá, tak Izák odešel z otcova domu mnohem dříve, než se oženil. Již v předchozí kapitole jsme četli o tom, že sídlil u studnice Živého, který mě vidí. To bylo na pomezí Egypta. Bylo to místo, kde Bůh zastavil Hagar, když utíkala od Sáry.

Potomci Ketúry (v. 1-4)

Potom se Izák oženil a zůstal se svou ženou Rebekou na tomto místě. Abraham pravděpodobně sídlil v Mamre – to bylo místo, které si skutečně

oblíbil a kde měl také vlastní pozemek – pole, stromy a jeskyni, ve které byla pohřbena jeho žena Sára. Když se Izák oženil, tak Abraham začal přemýšlet také o svém vlastním životě. Bůh obnovil jeho životní síly, i když byl stařec, takže čteme:

- *Abraham si vzal opět ženu; jmenovala se Ketúra. (Gn 25,1)*

Jan Kalvín a spolu s ním také další učenci mluví o tom, že Ketúru si Abraham musel vzít ještě dříve, než se mu narodil Izák. Důvod, proč si to myslí, obvykle stojí na slovech z listu Římanům, kde o Abrahamovi čteme:

- *Neochabl ve víře, i když pomyslí na své již neplodné tělo – vždyť mu bylo asi sto let – i na to, že Sára již nemůže mít dítě. (Ř 4,19)*

Tito autoři říkají, že narození Izáka byla nadpřirozená věc, a kdyby se Abrahamovi narodily další děti po Izákovi, bylo by to stejně nadpřirozené a tyto děti by potom měly mít podobný statut jako Izák.

Další argumenty potom staví na tom, že Ketúra je označena za Abrahamovu ženinu (1 Pa 1,32), konkubínu, což je stejný statut, jako měla Hagar. Ženina byla otrokyně a její děti neměly taková práva jako děti manželky – pokud je otec nepřijal jako plnoprávné děti.

Nesouhlasím s tímto názorem a důvodů, proč s ním nesouhlasím, je hned několik: Jednak je to skutečnost, že Boží slovo používá v některých případech slovo žena ve významu manželka a ženina jako otrokyně, konkubína, záměně. Hagar byla otrokyní, ale také čteme, že ji Sára dala svému muži za ženu, za manželku (Gn 16,3). Podobně je to s jednou z Jákobových žen – s Bilhou, která je nazvána jak ženinou, tak manželkou.

Druhým důvodem proč si myslím, že se Abraham oženil až po smrti Sáry je to, že Boží Slovo nám ukazuje Abrahamovu závislost na provorozeném Izmaelovi, který se narodil třináct let před Izákem. Vztah k Izmaelovi je v Gn 21 postaven do kontrastu k narozenému synu zaslíbení Izákovi. Pokud by zde bylo ještě dalších šest synů, tak by to oslabovalo tento kontrast.

S tím souvisí další věc – Izmael je Abrahamův prvorozený. Pokud bychom svůj argument postavili na Ř 4,19, kde čteme, že Abrahamovo tělo

bylo již neplodné, tak by k rozpoznání této neplodnosti muselo dojít v relativně krátkém čase. Mezi Izmaela a Izáka bychom museli umístit dalších šest synů, kteří se narodili jedné matce, takže by se Abraham musel stát neplodným starcem v horizontu maximálně pěti, ale spíš méně let, což by bylo, myslím, trochu zvláštní. Naproti tomu třináct let je doba, která nám už umožňuje přijmout skutečnost, že Abrahamovo tělo skutečně zestárlo a prokázalo se, že už nemůže mít děti.

Co se týče narození Izáka, tak to bylo skutečně nadpřirozené – ale nikoliv v tom smyslu, jako u narození Pána Ježíše Krista, ale ve smyslu toho, že Bůh obnovil tělo Abrahama i Sáry a oni normálním způsobem počali Izáka. Zázračné zde bylo to, že ho počali v tak vysokém věku, kdy už ani jeden z nich nemohl mít děti. Bůh obnovil jejich reprodukční funkce.

Toto jsou některé důvody, které mě vedou k tomu, abych věřil, že Abraham si vzal Ketúru až po smrti Sáry a ještě potom, co mu bylo více než sto čtyřicet let s ní měl syny. Nikoliv jednoho syna, ale hned šest.

- *Porodila mu Zimrána a Jokšána, Medána a Midjána, Jišbáka a Šúacha. Jokšán zplodil Šebu a Dedána. Synové Dedánovi byli Ašúrejci a Letúšejci a Leumejci. Midjánovi synové byli Éfa a Éfer a Chanók, Abída a Eldáa. Ti všichni jsou synové Ketúřini. (Gn 25,2-4)*

Kybychom zapátrali po potomcích těchto synů, tak bychom zjistili, že jsou to arabské kmeny, které postupně osídlili Arabský poloostrov – společně s jejich nevlastním bratrem Izmaelem.

Poslušnost Abrahama (v. 5-7)

Abraham měl víc dětí v posledních 35 letech svého života než v předchozích 140. Synové Ketúry byli pravděpodobně mladší než mnozí z Abrahamových vnuků, synů Izmaela. Když se Abraham znovu oženil, tak už bylo jeho prvorozenému synovi nejméně 53 let. A mnozí z jeho synů již byli pravděpodobně na světě a možná že někteří z nich už měli vlastní děti.

Ale ačkoliv měl Abraham řadu dětí ve svém stáří, tak syn, jehož miloval, byl Izák. Abraham nepodlehł tomu, čemu podléhají mnozí rodiče, když se

jim narodí jejich poslední dítě, nebo mají ještě nějaké dítě ve vyšším věku – obvykle se na takové dítě upnou a promítají do něj své naděje a touhy a chtějí v životě takového dítěte dosáhnout toho, co se jim nepodařilo u předchozích dětí.

Často to pak vede k tomu, že takové dítě je rozmazlené a naučí se dobře manipulovat se svými rodiči, kteří ho vyzdvihují nad ostatní. Ale Abraham poslouchal Boha a věděl, že jediným synem zaslíbení je Izák. A podle toho se také choval. Poslouchal Boha a nedopustil, aby nedopustil, aby svým nemoudrým jednáním vrazil nějaký klín mezi své syny.

- *Abraham však všechno, co měl, odkázal Izákovi. (Gn 25,5)*

Ještě za svého života Abraham udělal všechno pro to, aby jeho synové nemuseli po jeho smrti válčit o nějaké dědictví. Tady znovu můžeme vidět ohromnou moudrost, kterou Abraham měl. Jasně stanovil, jak to bude po jeho smrti. Byl prozíravý, takže jeho synové se nemuseli hádat, jako ti muži, kteří přišli za Ježíšem:

- *Někdo ze zástupu ho požádal: „Mistře, domluv mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví.“ Ježíš mu odpověděl: „Člověče, kdo mne ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím“ (Lk 12,13-14)*

Otec těchto bratrů nebyl tak moudrý jako Abraham a nevyřešil všechny záležitosti včas, takže jeho synové spolu bojovali o majetek. Abraham ale:

- *Synům svých ženin, které měl, dal dary a ještě za svého života je poslal od svého syna Izáka pryč na východ, do země východní. (Gn 25,6)*

Abraham věděl, co má udělat, aby mohl mít pokojné a klidné stáří.

- *Toto jsou léta Abrahamova života, jichž se dožil: sto sedmdesát pět let. (Gn 25,7)*

Vidíme, že skutečně takové stáří měl. Zcela nepochybně to byla i jeho moudrost, kterou hledal u Boha, která mu umožnila dožít se takto vysokého věku. Jeho život byl až do konce jeho dnů naplněný Boží milostí a požehnáním.

2. POHŘEB ABRAHAMA (V. 8-10)

Ale i Abraham byl potomek Adama a to znamená, že byl hříšník a tím pádem byl také poddaný smrti. Vždyť mzdou hříchu je smrt (Ř 6,23).

- *I zesnul Abraham a zemřel v utěšeném stáří, stár a sytý dnů, a byl připojen k svému lidu. Jeho synové Izák a Izmael ho pochovali do makpelské jeskyně na poli Efróna, syna Chetejce Sóchara, naproti Mamre. (Gn 25,8-9)*

Tady se musíme na chvíli zastavit a podívat se na několik věcí:

Stár a sytý dnů

Abraham zemřel v utěšeném stáří – ROH – v dobré starobe, K – v dobrém stáří (starosti), Luther – v pokojném stáří, O – v krásném stáří, stár a sytý dnů. Abraham zemřel jako stařec (O). Tento verš skutečně na jedné straně zdůrazňuje délku jeho věku – zemřel ve stáří a zemřel jako stařec. Žil 175 let. Sto let chodil Abraham s Bohem. Sto let žil na zemi jako poutník a cizinec a hledal nebeskou vlast. Jeho žena Sára ho předešla do nebeské vlastní a nyní se naplnila také jeho touha:

- *Ve víře zemřeli ti všichni, i když se splnění slibů nedožili, nýbrž jen zdálky je zahlédli a pozdravili, vyznávající, že jsou na zemi jen cizinci a přistěhovalci. Tím dávají najevo, že po pravé vlasti teprve touží. Kdyby měli na mysli zemi, z níž vykročili, měli možnost se tam vrátit. Ale oni toužili po lepší vlasti, po vlasti nebeské. Proto sám Bůh se nestydí nazývat se jejich Bohem. Vždyť jim připravil své město. (Žd 11,13-16)*

Abraham neměl snadný život, ale den za dnem se musel rozhodovat ve víře. Následoval Boha všude, kam ho Bůh vedl. Nyní odešel ke svému Bohu.

Verš, který je před námi, ale zdůrazňuje kromě dlouhého života také kvalitu života. Zemřel sytý dnů, v krásném stáří, v pokoji. Zemřel uspokojený životem. Když se Abraham ohlédl zpátky na svůj dlouhý život, tak mohl říci, že to byl dobrý život. Nebyl to život bez chyb ani bez problémů, ale byl to život žitý k Boží slávě. A jenom takový život nakonec přináší skutečné uspokojení a opravdový pokoj.

- *Spravedlivý roste jako palma, rozrůstá se jako libanónský cedr. Ti, kdo v domě Hospodinově jsou zasazeni, kdo rostou v nádvořích našeho Boha, ještě v šedinách ponesou plody, zůstanou statní a svěží, aby hlásali, že Hospodin je přímý, skála má, a podlosti v něm není! (Ž 92,13-16)*

Abraham je příkladným naplněním tohoto žalmu. Byl svěží a plný života až do konce. Jak málo lidí může mluvit o uspokojení a o pokoji na konci svého života. Když jsem pracoval v penzionu pro důchodce, tak jsem se setkal s mnoha nešťastnými starými lidmi – jen několik z těch, kteří tam žili, byli skutečně spokojeni a prožívali pokojné stáří. Další byli zklamaní, když se podívali zpátky na svůj život a měli strach, když se podívali dopředu. A když se podívali kolem, tak vždycky našli hromadu důvodů, proč si stěžovat.

Stáří může být skutečným požehnáním. Bohaté zkušenosti s Pánem, moudrost od Boha prověřená životem, nadhled a hluboká zbožnost – to všechno mohou být věci, které mohou staří křesťané předávat mladším generacím.

- *Co jsme slýchali a o čem víme, to, co nám otcové vyprávěli, nebudeme tajit jejich synům. Budeme vyprávět budoucímu pokolení o Hospodinových chvályhodných činech, o mocných skutcích a divech, jež konal. (Ž 78,3-4)*

Stáří může být opravdovou příležitostí, jak zhodnotit a dobře zúročit svůj život s Bohem. Když potom přijde smrt, tak takový člověk půjde s radostí vstříc svému Pánu. Jak smutný je to obrázek, když to tak není – „*Největší hlupák je hlupák ozdobený šedinami*“ (Ch. H. Spurgeon). Moji milí, chci vás povzbudit, abyste neváhali v usilování o zbožnost a Boží moudrost. Abrahamovi bylo přinejmenším 140 let, když se znovu oženil. On nevěděl, kolik času mu Pán vyměřil, ale nehodil flintu do žita, nedal si ruce za hlavu, neřekl – už jsem udělal dost, teď už budu jenom odpočívat a užívat si.

- *Jedněte moudře ve styku s okolním světem a využijte čas vám svěřený. (Ko 4,5)*

Možná si říkáte, že už to nemá cenu ve vašem věku – ale Boží slovo vás volá k plnému a intenzivnímu vztahu s Bohem. Nebo si říkáte, že jste ještě

moc mladí na to, abyste se cele oddali Bohu. Ale Bůh nás varuje: nyní je čas milosti. Vždyť nevíte, co bude zítra!

- *Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí! (Jk 4,14)*

Připojen ke svému lidu

Další věc, která volá po vysvětlení, je, že Abraham byl připojen ke svému lidu. To není pouhé eufemistické vyjádření toho, že zemřel, ale ukazuje nám to mnohem víc.

1. Smrtí to nekončí. Abraham zemřel a byl připojen ke svému lidu. Jeho existence – stejně jako existence každého člověka – se neomezila jenom na jeho pozemský život, ale sahá ještě dále – jde až za hranici smrti. Výraz „byl připojen ke svému lidu“ se vztahuje k cíli ducha nikoliv k cíli těla. Abrahamovo tělo zůstalo v makpelské jeskyni spolu s tělem Sáry, ale jeho duch se radoval z Boží přítomnosti. V Božím slově nacházíme na tomto místě tuto frázi poprvé a ani později se příliš často neobjevuje. Podobně je to řečeno ještě o Izmaelovi, Izákovi, Jákobovi, Mojžíšovi, Áronovi a celé jedné generaci Izraelců (Sd 2,10). Být připojen ke svému lidu znamenalo jít do říše mrtvých. Ve Starém zákoně nacházíme pro toto místo označení šeol – místo, kde přebývají mrtví. Obvykle se do češtiny překládá jako podsvětí, hrob nebo jáma

- *Jaký užitek vzejde z mé krve, sestoupím-li v jámu? Což ti prach vzdá chválu, bude hlásat tvoji věrnost? (Ž 30,10)*

Pán Ježíš Kristus v příběhu o boháči a Lazarovi z Lk 16 vysvětluje, že toto podsvětí mělo dvě části – v jedné byli spravedliví, věřící, ti, kdo milují Boha a Pán toto místo nazývá „lůno Abrahamovo“. Zde byli v radosti a zakoušeli zde Boží požehnání. Od tohoto místa bylo nepřekročitelnou propastí odděleno místo, kde byli nespravedliví, kteří čekají na den posledního soudu. Je to místo trápení, muk, místo výčitek svědomí, místo, kde lidé vědí o Bohu, ale už s ním nemohou navázat vztah.

Když byl Pán Ježíš Kristus vzkříšen, tak byla přemožena smrt a ta rajska část podsvětí, lůno Abrahamovo, byla vyprázdněna. Ovšem ta druhá část

podsvětí, oblast utrpení, bude vyprázdněna teprve při vzkříšení na konci věků. Ale už nyní je pro ty, kteří umírají ve vzpouře proti Bohu místem místem Božího soudu. A to nás nutně dovádí k další věci:

2. Kde je tvůj lid? Jednoho dne budeme všichni, jak jsme tady „připojeni ke svému lidu“. Jestliže je Boží lid vaším lidem, potom budete i po smrti v příbytcích, které pro nás připravuje Pán Ježíš Kristus.

- *V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. (J 14,2-3)*

Je zde otázka, která si žádá odpověď a nesnese žádný odklad: Kde je tvůj lid? K jakému lidu budeš připojen? To není otázka, kterou bychom měli řešit po smrti – to je otázka, kterou musíme řešit nyní, protože odpověď na tuto otázku ukazuje, kde budeme po smrti. Budeme navždy s Pánem, jak to vysvětluje apoštol Pavel v listu Filipským:

- *Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. ...táhne mne to na obě strany: Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; ale zůstat v tomto těle je zase potřebnější pro vás. (Fp 1,21.23-24)*

Nebo budeme ve společenství boháče z Lukáše 16, který pozdě toužil být evangelistou, když chtěl, aby Pán poslal zpět na svět Lazara varovat jeho bratry:

- *Řekl mu: ‚Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.‘ (Lk 16,31)*

Kde je váš lid? Pokud je to Boží lid, tak můžete jít radostně vstříc Pánu, ale jestli to není Boží lid, potom jdete po široké cestě, která končí v zahynutí, která končí ohnivým peklem, jak je popsáno ve Zj 21.

- *Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kdo tudy vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá. (Mt 7,13-14)*

Pojďme dále v našem textu. Dostáváme se k dalšímu bodu našeho kázání:

3. POŽEHNÁNÍ ABRAHAMOVA BOHA (v. 11)

Abrahama pohřbili jeho synové – prvorozený Izmael a syn zaslíbení a dědic Izák. Je zajímavé, že synové Ketúry zde nejsou. Je dokonce možné, že Izmael jako prvorozený se chtěl nějakým způsobem ucházet o dědictví, zatímco u těch mladších synů už nic takového nepřípadalo v úvahu.

Požehnání pro Izáka

Ale Abraham všechno zařídil před svou smrtí. A Bůh se k jeho víře přiznal. Bůh potvrdil svá slova, která dal Abrahamovi – totiž, že Izák bude dědicem požehnání:

- *Po Abrahamově smrti požehnal Bůh jeho synu Izákovi. A Izák sídlil u Studnice Živého, který mě vidí. (Gn 25,11)*

Izák dostal požehnání Abrahamova Boha. A spolu s Izákem toto požehnání dostávají také křesťané, protože i oni jsou dědici požehnání.

Požehnání pro potomky Abrahama

- *Vy, bratří, jste dětmi zaslíbení jako Izák. (Ga 4,28)*

Duchovní bohatství Abrahama patří všem, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle Jeho zaslíbení. Jaké dědictví nám Abraham odkázal? Podívejme se alespoň na několik věcí:

1. Abraham je věrný svědek jasného spasení skrze víru. Abraham byl spasen skrze víru, stejně jako my.

- *Pohleďte na Abrahama: ‚uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.‘ (Ga 3,6)*

Podobně to popisuje Pavel v listu Ř 4,1-5. Abraham ani nikdo jiný nebyl nikdy spasen zachováváním zákona, ale vždycky jenom a jedině milostí skrze víru. To je naše dědictví, které máme od Abrahama – svědectví o spasení skrze víru. Ne že by před Abrahamem nebylo spasení skrze víru – nikdy v historii nebyli, nejsou a nebudou spaseni lidé jinak než milostí skrze víru. Od první lidí – Adama a Evy, až po poslední věřící, kteří budou

v budoucnosti spasení. Ale Abraham je prvním, o kom Bůh takto jasně prohlásil, že mu víra byla počítána za spravedlnost.

2. Abraham je příkladem věrného následování Pána. Jakub ve svém listě popisuje Abrahama jako příklad toho, jak musí být víra následována skutky. Kamkoliv Abraham šel, tam postavil oltář, tam uctíval svého Boha, tam byl svědectvím o Boží velikosti a slávě. Lidé ho mohli znát jako uctíváče živého a pravého Boha. Na jeden z oltářů položil také svého milovaného syna Izáka – tak dokázal svou lásku k Bohu i svou věrnost a oddanost. Nebyl spasen kvůli svým skutkům, ale svými skutky dokázal svou víru. Vy jste jeho dědicové! Ježíš Kristus:

- *... se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid, horlivý v dobrých skutcích. (Tt 2,14)*

Moji milí, bratři a sestry, následujte Abrahama jako vykoupené děti Boží v horlivosti v dobrých skutcích. Nedovedou vás ke spasení, ale jsou jeho pečeti.

3. Abraham je příkladem života víry. Je příkladem živé víry v živého Boha. To není totéž jako nějaká víra. V řadě knih se můžete dočíst a od mnoha lidí můžete slyšet, že je důležité hlavně věřit. Není důležité až tak čemu, ale hlavně musíte věřit. Obvykle za takovým prohlášením stojí, že musíte věřit hlavně sobě.

Ale Abrahamova víra není vírou v sebe, není ani vírou ve víru. Je to víra v živého Boha. Víra ve víru nemá žádný základ. Je to víra, která stojí na písku. Ale víra v živého Boha to je stavba, která je postavená na skále. Podstatou takové víry je poslušnost Božího slova. Abraham se držel Božích slibů, držel se toho, co Bůh řekl, jednal podle toho a Bůh se k jeho víře neustále přiznával.

- *Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme. K takové víře předků se Bůh přiznal svým svědectvím. (Žd 11,1-2)*

Milí přátelé, jděte do Božího slova, přijměte ho do svého srdce a jednejte podle něho. To je víra našich předků a taková víra musí být také naší vírou!

4. Abraham je prapředek našeho Spasitele. Díky Abrahamovi jsme dostali ten nejvzácnější dar a nejúžasnější dědictví a to je Ježíš Kristus. První věta prvního evangelia v Novém zákoně zní:

- *Listina rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. (Mt 1,1)*

Abrahamovo jméno je spojeno s Davidem a s Ježíšem Kristem! Bůh slíbil Abrahamovi, že skrze něho bude požehnán celý svět (Gn 12.3). Bůh tento svůj slib splnil. Skrze Ježíše Krista skutečně docházejí požehnání všechny národy na celém světě. A naším posláním je, abychom celému světu řekli, že Ježíš „je opravdu Spasitelem světa“ (J 4,42). Měli bychom udělat všechno, co lze, aby se tuto dobrou zprávu dozvěděl skutečně celý svět. To je naše dědictví, které máme jako pravé potomstvo Abrahamovo. Musíme jít dále a před námi jsou:

4. POTOMCI ABRAHAMOVA SYNA IZMAELA (v. 12-18)

Izmael si přišel pro Abrahamovo požehnání, ale jeho otec odkázal všechno Izákovi. Ale ani Izmael nezůstal bez požehnání – Bůh slíbil Abrahamovi, že požehná také Izmaelovi. *Následující verše jsou dokladem Boží věrnosti.*

- *Toto je rodopis Abrahamova syna Izmaela, kterého Abrahamovi porodila Sářina otrokyně Hagar egyptská. Toto jsou jména Izmaelových synů, podle nichž jsou pojmenovány jejich rody: Izmaelův prvorozený Nebajót, Kédar, Adbeel a Mibsám, Mišma, Dúma a Masa, Chadad, Téma, Jetúr, Náfiš a Kedma. To jsou Izmaelovi synové a to jsou jejich jména podle jejich dvorců a hradišť; dvanáct předáků jejich národů. (Gn 25,12-16)*

Z Izmaela se stal veliký národ – dvanáct národů, které se usídlili v jižní části Arabského poloostrova. Ve východní části žili synové Ketúry – dohromady s potomky Izmaela vytvořili velký arabský národ.

- *A toto jsou léta Izmaelova života: sto třicet sedm let. I zesnul a zemřel a byl připojen k svému lidu. Jeho synové bydlili od Chavíly až k Šúru proti Egyptu a směrem k Asýrii. Izmael se položil proti všem svým bratřím. (Gn 25,17-18)*

Také Izmael zemřel a byl připojen ke svému lidu. I v jeho životě stejně jako v životě jeho otce se naplnilo všechno, co o něm Bůh řekl. Stal se divokým mužem, položil se proti všem svým bratřím. A je to úděl také všech jeho potomků, kteří dodnes vedou boj proti potomkům Izáka. Je jenom jedna jediná cesta, která může tyto dva znovu dovést na jednu společnou cestu – a je to požehnání Abrahamovo, potomek Abrahamův, Izákův a Jákobův – Pán Ježíš Kristus.

- *V něm je náš pokoj, on dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár. Svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů, aby z těch dvou, z žida i pohana, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil mír. Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství. (Ef 2,14-16)*

Jenom Kristův kříž nás může dovést k pokoji s Bohem i k pokoji s lidmi. Jenom Kristův kříž může naplnit život člověka, dát mu smysl, dát mu naději, vyplnit prázdnotu srdce, která pohlcuje život člověka bez Krista. Jenom Kristův kříž může dát život i potom, co je člověk „připojen ke svému lidu.“

ZÁVĚR

Dostali jsme se na samotný závěr našeho textu. Izmael sice svého otce pohřbíval, ale nebyl zahrnut v jeho poslední vůli. Izmael nebyl dědicem Abrahamova požehnání. Zemřel sice ve vysokém věku, ale nezemřel v pokoji ani sytý dnů, jako jeho otec Abraham a jeho bratr Izák:

- *I zesnul Izák a zemřel a byl připojen k svému lidu, stár a sytý dnů. (Gn 35,29)*

Izmael je obrazem „přirozeného“, tělesného nebo nespaseného člověka. Takového člověka, který nevěří a k Božím věcem je nepřátelský nebo zaujatý. Takový člověk je jako pleva hnaná větrem, jak říká David v Žalmu 1 (v. 4).

Naproti tomu Izák je obrazem těch, kteří milují Boha, kteří uvěřili v Ježíše Krista a z moci Boží se duchovně narodili shůry. Ti jsou dětmi zaslíbení, dětmi požehnání. Jejich údělem jsou nebeské příbytky a Boží sláva.

- *Které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy. (Ř 8,30)*

Izmael se narodil z otrokyně, ale Izák ze svobodné. Izmael se narodil chudý, ale Izák jako bohatý. Tak také každý věřící v Ježíše Krista má podíl na všem duchovním požehnání v Kristu, jak říká Písmo:

- *Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdaril vším duchovním požehnáním nebeských darů; (Ef 1,3)*

A každý křesťan je také součástí Kristova slavného dědictví

- *On je ten, v němž se nám od Boha, jenž všechno působí rozhodnutím své vůle, dostalo podílu na předem daném poslání, abychom my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději, stali se chválou jeho slávy. ... a osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu. (Ef 1,11-12.18)*

Milovaní svatí, toto je vaše dědictví, to je Abrahamova závěť. Toto vám odkázal praotec víry Abraham. Amen.

CHARLES G. FINNEY: HERETIK NEBO BOŽÍ MUŽ? II.

Richard P. Belcher

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

ÚVOD

V [první části](#) našeho článku o teologii Charlese G. Finneyho jsme si představili něco ze základního dělení jeho teologie. Zahrnuli jsme sem (1) Centralitu Boží vlády a Božího morálního zákona, a (2) Povinnost člověka dodržovat Boží morální zákon jako podmínku spasení. Zcela zřejmě nám vyplynulo, že pro Finneyho spasení není milostí skrze víru v Krista a jeho spásné dílo pro hříšníka, ale ke spasení člověk dochází skrze bezchybné dodržování Božího morálního zákona. To v nás ovšem zanechává další závažné otazníky ohledně toho, jak tedy Finney definuje hlavní biblické pravdy a doktríny, pomocí kterých ortodoxní křesťané chápou a vysvětlují Kristovo dílo a spasení člověka. Tato část našeho rozboru se bude zabývat právě některými z těchto biblických míst a teologických oblastí, především však Finneyho pohledem na vykoupení a usmíření, čímž se dostaneme do samého jádra Finneyho dalších herezí.

III. ZPŮSOB SPASENÍ - RŮZNÉ TEOLOGICKÉ OBLASTI OBSAŽENÉ VE FINNEYHO SYSTEMATICE

A. Podle Finneyho nemůže být spasen ten, kdo by se nenavrátil k plné poslušnosti zákonu.

Finney tvrdí, že svatost a plná poslušnost zákonu jsou jedno a totéž a že spasení milostí se neobejde bez návratu k plné poslušnosti zákonu jakožto nutné podmínky spasení.

B. Člověk nemůže dojít spásy bez osobní svatosti v tom smyslu, jak je definována výše.

Finney říká, že někteří lidé jsou natolik milovníky hříchu, že si nikdy neuvědomí nutnost osobní svatosti, ale přichází jim velmi vhod upnout se na představu přičtené svatosti. Spokojí se s tím, co nazývají vnějším ospravedlněním, které se jim přičítá vírou, místo toho, aby se vírou poddali pravdě a měli tak Boží spravedlnost vpracovanou v sobě samotných. Jelikož jsou tedy neochotni se stát skutečně zbožnými a svatými ve svém životě, nacházejí své útočiště v úvahách o přičtené zbožnosti či spravedlnosti.

Pravdou však je, pokračuje Finney, že nelze nalézt ani jedinou správně pochopenou biblickou pasáž, která by i jen naznačovala, že by člověk mohl být spasen či ospravedlněn za jiných podmínek než skrze osobní svatost – to znamená skrze návrat k plné poslušnosti morálního zákona. Pro milost je přirozeně nemožné spasit duši, není-li naplněna podmínka naprostého posvěcení, neboť milost evangelia byla dána k tomu, aby navrátila hříšníky k plné poslušnosti morálnímu zákonu.

C. Účinným vlivem, který zajišťuje tento návrat k plné poslušnosti zákonu, je Duch svatý.

Bůh vepisuje zákon do lidského srdce svým Duchem svatým a Duch svatý se [při spasení] ujímá nadvlády v srdci člověka a vede ho v poddanosti a působí v něm lásku, kterou vyžaduje zákon. Víra pak Ducha svatého přijímá a svěruje se mu a nechává ho vládnout a dává se jím vést. Ale Duch může mít na člověka vliv jen potud, pokud sahá důvěra člověka v Ducha a do jaké míry mu dovoluje, aby nad ním vládu uplatňoval.

D. Sankční opatření Božího zákona

Sankční opatření zákona jsou [Bohem dané] motivy k tomu, aby byl člověk poslušen zákona, a tyto sankce sestávají ze dvou druhů: odměny a trestní postihy. Zatímco odměny nám zaslíbují pozitivní odplatu za poslušnost, trestní sankce nám hrozí negativním postihem za neposlušnost.

Všechny tyto sankce tvoří součást Boží touhy po tom, aby se lidem zajistil šťastný život, a tudíž lidé jsou skrze sankce přiváděni do podřízenosti zákonu, aby byli poddaní poslušnosti zákona a tím pádem byli spaseni. Hřích či neposlušnost morálnímu zákonu člověku přivodí bídný stav, zatímco ctnost neboli svatost s sebou jako výsledek nesou šťastný život. Tolik na vysvětlenou k tomu, že Bůh odmění spravedlivého a bezbožného potrestá, neboť penálním postihem pod Boží vládou přece musí být věčná smrt. Přirozená smrt by vůbec žádným postihem nebyla, ale věčná smrt je Božím trestem – duchovní smrt na celou věčnost.

E. Vykoupení a usmíření

Finney rozlišuje dva druhy spravedlnosti.

1. Na prvním místě tu máme spravedlnost distribuční, individuálně pojatou, tedy spravedlnost měřící každému stejným dílem.

Je to spravedlnost přidělovaná každému poddanému vlády podle charakteru jeho morálního stavu. Nedělá žádné výjimky, ale každého porušitele zákona trestá bez milosti v každém případě trestné činnosti. Tato spravedlnost se doslovně drží psaného zákona a neuděluje žádné výjimky – duše, která hřeší, zemře!

2. Podle Finneyho pak také existuje i veřejná spravedlnost.

Tady jde o výkon spravedlnosti v souvislosti s podporou a ochranou veřejných zájmů praktikovaný příslušnou legislativou a spravováním zákona tak, jak to vyžaduje vyšší veřejné blaho. Tento typ spravedlnosti implikuje vykonávání trestních postihů zákona, je-li zákon porušován, pokud ovšem zároveň nedojde k něčemu jinému, co by vlastně bylo v souladu s veřejnými zájmy. Této spravedlnosti je umožněno za určitých podmínek udělat výjimky, a jsou-li tyto podmínky splněny, vztahuje se na ni milost – a toto je pak tedy odčinění neboli vykoupení a usmíření. Tam, kde není odčinění, je vláda oslabována v tom smyslu, že v lidech pěstuje naději na beztrestnost ve vztahu k hříchu, který je spáchán, a tudíž dochází

k tomu, že je překračováno nařízení, ale není přitom učiněna žádná náprava.

3. Což také ovšem znamená, že veřejná spravedlnost podle Finneyho vyžaduje, aby se Bůh postaral o nějakou zástupnou oběť k vykonání zákona, pokud má být někomu odpuštěno – musí se udělat něco, co zajistí správný vliv zákona, tak jako by to v tomto smyslu učinil výkon trestu.

Jinými slovy, Bůh prostě musí nějakým způsobem podepřít svůj morální zákon, jestliže se chce při přestoupení zákona ze strany hříšníků obejít bez trestu. Podle litery zákona musí buď zemřít duše toho, kdo hřeší, anebo je potřeba poskytnout zástupce ve shodě s duchem zákona – zástupce, který se prokáže plným uspokojením nároků veřejné spravedlnosti a Boží pevné odhodlanosti podpořit svůj zákon. Bohu je naprosto odporné jakékoli překračování nařízení jeho zákona, a tak jedině tehdy, když jsou nějakým způsobem splněny podmínky zástupné náhrady a když se hříšník opět navrátí k plné poslušnosti Božímu zákonu, jedině tehdy může být trest Božího zákona odložen stranou. Všimněme si, že spasení nezáleží jen na zástupné smrti, ale také na plném návratu člověka k nepřetržitému závazku vůči zákonu a k následnému neustálému dodržování zákona. Takže zástupce vlastně není schopen s účinnou platností zachránit člověka bez toho, že by člověk sám do puntíku a neustále dodržoval zákon! Teprve tehdy a jenom tehdy, když je naplněna jak zástupná oběť, tak i požadavek, aby se hříšník navrátil k plné poslušnosti zákonu, obdrží hříšník spasení a může v něm pokračovat dál – teprve tehdy a jenom tehdy veřejná spravedlnost vydá požadavek, aby byl trest ze zákona odložen stranou.

4. Těmto věcem se můžeme naučit z přirozené teologie – nepotřebujeme k tomuto poznání žádné zvláštní zjevení.

Podle Finneyho se z přirozené teologie můžeme naučit, že lidská přirozenost člověka je v padlém stavu a že lidem vládne zákon sobectví a ne zákon Boží. Z přirozené teologie (ke které nepotřebujeme Bibli) můžeme dojít k poznání o tom, že Bůh je laskavý a shovívavý (tedy láska), a tudíž k Božím atributům musí patřit i soucit a slitování. Přirozená teologie nás

může poučit, že nebylo třeba žádného smírcího vykoupení, aby byl uspokojen nějaký neúprosný [neodpouštějící] duch v Boží mysli [není potřeba žádného uspokojení Božího hněvu, který je rozněcován hříchem]. Opět přirozená teologie nás seznamuje s tím, že Bůh je dostatečně a nekonečně ochoten uplatnit vůči kajícímu svému odpuštění, je-li toto učiněno s moudrostí a opatrností – takže Finney vlastně dochází k definici vykoupení bez smírcí oběti a dokonce se staví do pozice proti smírcí oběti.

Přirozená teologie nás také učí, že hřích nemůže být pod Boží vládou odpuštěn výlučně jen pod tou podmínkou, že člověk činí pokání – to by znamenalo, že je Boží zákon prohlášen za neplatný – nestačí pouze, aby člověk litoval svého hříchu, ale musí se zároveň i navrátit k naprosté poslušnosti Božímu zákonu. Z přirozené teologie pro nás také vyplývá, že se člověk může hodně ponaučit z toho, když je za něj vykonáno smíření tou správnou osobou, která může vládě poskytnout náležitou zástupnou náhradu, jež by plně odpovídala výkonu trestu za hřích podle zákona. Takto tedy Bůh dal svého syna, aby ospravedlnil, neboli způsobil, že je to pro Boha správné a spravedlivé odpustit hřích [ve spojitosti s návratem k poslušnosti zákonu, aby se docílilo úplného posvěcení]. Znamená to, že za nás Kristus naplnil požadavky zákona? Čtěte další část!

5. Kristus za nás nenaplnil požadavky zákona.

Toto je jasné Finneyho stanovisko – Kristus za nás nenaplnil požadavky zákona, protože Kristus sám byl dlužen svou poslušností vůči morálnímu zákonu za sebe samého jakožto za Boha i člověka zároveň. Tím pádem bylo pro Krista nemožné, aby vykonával navíc jakékoli jiné nepředepsané dobré skutky - tedy to, že by disponoval s nekonečnými zdroji či svou zásluhou vůči hříchům druhých – pokud se týče jeho vlastní poslušnosti zákonu. Jestliže byl Kristus za nás poslušen zákonu, nemusel by pak za nás trpět – neboli jestliže za nás dodržel zákon, pak jeho poslušnost za nás by byla zástupnou namísto naší požadované poslušnosti, takže proč by potom za nás měl i umírat? A jestliže Kristus poslouchal zákon, proč by se pak muselo trvat na naší osobní poslušnosti jako na podmínce spasení? Z toho vyplývá,

že Finney nemohl věřit, že by Kristus za nás naplnil zákon, protože by se mu tak naprosto zhroutil jeho pohled na spasení ze zákona!

6. Fakt, že u vykoupení nešlo o obchodní transakci.

Je třeba podotknout, že Finney nevěřil, že by vykoupení bylo splacením dluhu – našeho dluhu! Kristus nám nevykoupil spasení, spasení vyvolených, na základě toho, že vytrpěl [přesně] tu stejnou míru utrpení ve své vlastní osobě – utrpení, které by jinak od všech vyvolených vyžadovala spravedlnost. Tímto se u Finneyho setkáváme s dalším popřením Krista jako zástupné oběti. Retribuční nebo distribuční spravedlnost nemůže být nikdy naplněna skrze Krista, protože hříšník, který nese vinu, musí sám trpět tak dlouho, jak si zaslouží – po celou věčnost – dokud se nenavrátil k plné poslušnosti Božímu zákonu. Finney nechápe, jak by Kristus mohl trpět takovýmto způsobem – věčným utrpením – za všechny vyvolené, dokud by nepřestali být vinni.

7. Záměrem Kristovy smírcí oběti bylo naplnění veřejné spravedlnosti.

Finney tvrdí, že těm, kdo se prohřeší proti zákonu, jsou tresty ukládány pro veřejné dobro, jako výraz úcty Zákonodárce k zákonu a jeho odhodlání podpořit veřejný pořádek náležitým zacházením se spravedlností v zájmu zajištění nejvyššího blahobytí veřejnosti. Úžasně propracovaný systém sankcí, podle Finneyho jak odměňujících tak trestních, má za účel předcházet neposlušnosti a zajišťovat poslušnost a všeobecnou spokojenost skrze nařízení, sankce a řádné plnění zákona spojené s jeho vykonáváním. Toto má v člověku vyvolat na jednu stranu **bázeň** a na stranu druhou důvěru a lásku. Tím pádem může vlastně cokoli přinášet zjevení Boha a uvádět ve známost jeho nenávist ke hříchu a lásku k pořádku a jeho odhodlání podpořit svou vládu a propagovat svatost a šťastné bytí svých stvoření skrze vykonávání jeho zákona – tedy plné uspokojení veřejné spravedlnosti. Vykoupení a smíření tak tvoří součást a jsou přitom tou nejvlivnější částí morální vlády, jelikož poskytují velmi silné motivy nebádající k poslušnosti. Zde se ale můžeme zcela oprávněně otázat, nejde tu náhodou o teorii morálního vlivu vykoupení?

Kristovo vykoupení je neodolatelným prokázání lásky a soucitu jakož i vdechnutím důvěry skrze štědrost a zaslíbení odpuštění ve všem, co Bůh lidem slavně slibuje. Vykoupení bylo nutné, jelikož je skvělým a jediným prostředkem k posvěcení hříšných, protože zákon by hříšníka mohl leda tak zavřít do žaláře a vůbec nic by nemohlo zkrotit jeho hřích a přimět hříšníka, aby miloval Boží nezištnou dobrotivost. Ale teprve když se k hříšníkovi dostane zjevení Kristovy smrti, což je doslovné a viditelné zjevení Boží nezištné dobrotivosti, tehdy člověk může jasně uvidět tu obrovskou Boží lásku ve vztahu k němu – a to je právě to, o co šlo ve vykoupení! [Opět teorie morálního vlivu!]

V tomto smyslu měla Kristova smrt bezpochyby mnohem širší vliv na podporu Boží vlády, než by býval měl právní výkon zákona vůči hříšníkovi. Vykoupení také stvořeným bytostem předkládá nejvyšší možný motiv ke ctnosti, neboť lidi nabádá, aby se svými životy přizpůsobovali poslušnosti Božímu zákonu. A ve vykoupení jsou také zjeveny všechny Boží atributy, kterých je potřeba, aby ovlivňovaly mysl morálních bytostí [směrem k poslušnosti]. Takže všichni ti, kdo jsou skrze víru propojeni s Kristem, by kvůli němu měli být považováni za spravedlivé [člověku se vtírá otázka, víru v Krista kvůli čemu?] Vykoupení je nejvyšším prostředkem k šíření ctnosti ve světě, jelikož se v něm zjevuje Bůh a vzniká skrze ně tendence šířit ctnost a všeobecné štěstí [připomeňme si zde, že Finney mluví o hledisku morálního vlivu vykoupení]. Vykoupení napomáhá předcházet další vzpouře proti Bohu v každé části universa a zároveň také posilňuje důvěru svatých bytostí v Boží charakter a vládu. Vykoupení také svatým bytostem potvrzuje jejich vázanost na Boha a tím zamezuje rozvoj další vzpoury. Hodnota vykoupení tkví v jeho morální moci neboli v jemu vlastní tendenci šířit ctnost a štěstí, neboť to je příklad samého Boha a nejvyšší morální vliv universa [A opět, vykoupení je podle Finneyho pouze nějakým vlivem – morálním vlivem, který způsobí, že se lidé rozhodnou dokonale dodržovat zákon!]

Finney opětovně tvrdí, že Boží příklad v záležitosti vykoupení, skrze který Bůh sám prokázal svou vlastní dobrotivost a nezištnou lásku, jejichž

vyjádřením vykoupení samo o sobě je, představuje daleko vyšší morální vliv, než jakým je jeho slovo nebo kterýkoli další z jeho způsobů. Vykoupení [jak ho definuje a vyjadřuje se o něm Finney] je Božím nejvyšším morálním vlivem v šíření svatosti mezi svatými bytostmi. Vliv vykoupení [Kristovy smrti] je právě v ukázání Boha, který zástupně trpí za své vzpurné poddané – to největší svědectví, které kdy mohl dát ohledně toho, jak moc si oškliví hřích, jak moc si váží svého zákona, jak velice je odhodlán tento zákon podporovat, jak velice miluje své poddané, jaký má soucit s hříšníky a jak ochotný je trpět on sám místo nich, než aby je ztrestal. Vliv vykoupení ukazuje na Boží touhu odložit stranou trest za hřích, ale pouze bude-li přitom řádně učiněno zadost veřejné spravedlnosti. Hříšníci se nevzdají svého nepřátelství proti Bohu, ani neuvěří, že z jeho strany jde o nezištnou lásku, dokud si neuvědomí, že on za ně skutečně zemřel zástupnou smrtí. Pamatujme si, že podle Finneyho Kristus nezemřel zástupně za člověka, aby tak opravdu odčinil jeho hřích, ale pouze aby ho ovlivnil a přivedl k lásce k Bohu a k dodržování jeho zákona na svou záchranu.

8. Rozsah vykoupení

Z vykoupení plyne prospěch jak pro Boha samého tak pro celé universum, a k tomu ještě navíc celé lidstvo a všichni obyvatelé světa mohou dojít odpuštění, pokud jsou ochotni, jak Finney vysvětluje, být tímto vykoupením správně ovlivněni. Kristova smrt se vztahuje na všechny lidi a nabízí se bez výjimky. Hříšníci jsou obecně odsouzeni za to, že Kristovu smrt nepřijímají. Mělo-li by vykoupení platit pouze pro vyvolené, byl by Bůh neupřímný v tom, že nabízí spasení všem lidem. Pokud by vykoupení mělo být jenom pro vyvolené, potom by nikdo nemohl vědět, pro koho vůbec je a pro koho není, a nikdo by nemohl vědět, jestli má právo si vykoupení přivlastnit, a nikdo by ani nemohl přijmout vykoupení za vlastní skrze zjevení. Jestliže by vykoupení nebylo pro všechny lidi, pak by služebníci nevěděli, ke komu mají přijít s nabídkou spasení – nemohou tu nabídku učinit všem lidem, ale pouze těm, co se nazývají vyvolení – ale jak se může vědět, kdo mezi ně patří?

ZÁVĚR

Z Finneyho poznámek je naprosto zřejmé, že ho v jeho teologii nelze považovat za reformovaného! Zároveň je i naprosto očividné, že Finneymu nebyl vlastní ani širší doktrinální pohled evangelikálů! Popírá zástupné odčinění hříchů a vykoupení je v jeho očích jen něco málo než morální vliv Kristovy smrti na hříšníky, který je má dovést k dokonalému dodržování zákona, aby mohli být spaseni, ne skrze Krista, ale skrze své vlastní skutky v rámci dodržování zákona. Finney nám může povídat o Kristu a o spasení a o přicházení ke Kristu a o vlivu, který na nás má Duch svatý, ale je přitom zcela jasné, že tyto ani mnohé jiné evangelikální věroučné termíny opravdových věřících Finney nepoužívá tak, jak je definuje Bible.

Z toho všeho tedy plyne, že Finney není ani tak následovníkem velkých mužů skutečné biblické víry a křesťanské historie, ale je daleko spíše následovníkem jednoho muže z období rané církevní historie jménem Pelagius, který byl velice rychle ranou církví odsouzen jakožto heretik. Člověk by se mohl ptát, proč se jako takový Finney nerozpozná i v církvi dnešních dnů? Nemůže to být třeba tím, že se dnešní církve a služebníci málo starají či zajímají o doktrínu, anebo ještě hůře, mají o doktríně vůbec málo znalostí, a že mnohým z nich jde spíše o to, aby vyprodukovali kvanta obrácených, a to i za cenu toho, že to budou falešní obrácení, jak to dělal i Finney? Ale k čemu jsou nám čísla, pokud se nebude kázat a vyučovat pravé biblické evangelium?

Dokončení příště.

Vydává Reformace.cz
Hošťálkova 1C, Praha 6, 169 00
ISSN 2336-8349